

Anul de Duminică
 de un an 5 Col.
 Pentru România și
 America 10 Col.
 Anul de zi pentru Ro-
 mania și străinătate pe
 an 40 franci.

TRIBUNA

se acceptă în redacție
 Doză Personală și
 INSERȚIUNILE
 se primesc în redacție
 gratis.
 Mășinute publice și loc de
 ochi costă fiecare din 20 li.
 Manuscrisurile nu se în-
 golază
 Telefon pentru Arad și
 numărul 503.

Porniri clericale.

In sînul preoțimii din Banat și din părțile Aradului se accentuează de câțiva vreme cu deosebită stăruință anume tendinți clericale.

In »Revista Preoților«, ai cărei redactori sînt adeseori certați cu toate regulele cugetării și scrisului românesc, apar mereu stângace exerciții de stil, cu scopul de a dovedi necesitatea unei organizări a preoțimii din mitropolia întreaga, pe baze curat clericale și separatistice.

In privința noimei și scopului acestor porniri clericale par destul de nelămurite chiar inițiatorii inșiși. Nu prea știu nici ei, ce vor. Căci dacă și-ar da seama mai bine de pornirea lor, ar putea să afle cu ușurință, că aceasta este cu totul inoportună și de prisos. Se știe, că mitropolia ortodoxă română este, din mila lui Dumnezeu și-a marelui Andrei, destul de bine organizată pe baze atât de largi și cuprinzătoare, încât înlăuntrul ei se poate valida deplin orice forță și orice tendință menită a contribui la progresul cultural, economic ori social al bisericii și al poporului întreg.

Adevărat însă, că »Statutul organic«, nu prevede și nu admite separatismul clerical. Dar tocmai în punctul acesta consistă tăria organizației noastre bisericești, care face, ca clerul și poporul, preoții și mireni să rămână în cel mai intim contact unii cu alții și într-o neîntreruptă conlucrare, de jos până sus, din sinodul și comitetul pa-

rial până în consistorul mitropolitan și în congresul națio al bisericesc.

Formele de organizare și cadrele constituției noastre bisericești sînt destul de ample, ca să poată fi căpea în cuprinsul lor toate elementele constitutive ale bisericii, desfășurînd împreună o activitate cât mai îmbelșugată și mai folositoare. Preoțimea noastră n'are decât să se pună pe lucru și prin felul său apostolesc, prin o propagandă religioasă culturală intensivă și stăruitoare să introducă *duh creștinesc* în toate aceste forme de organizare, să dea un conținut de viață religioasă, bogată și înălțătoare, acestor cadre atât de ample. Așadar iată că organizarea e destul de bună și de trainică. Nu de organizare ar avea preoțimea noastră lipsă, ci de zel apostolesc. Nu de pornire clericală, ci de pornire la activitate duhovnicească și culturală în via Domnului!

Mai ales acolo în părțile Banatului, de unde, drept spunînd, de o vreme încoace nu ne-au prea sosit știri îmbucurătoare despre zelul și activitatea preoților, ar trebui mai întâi să dovedească aceștia, că își știu îndeplini misiunea lor în cadrele existente ale organizației noastre bisericești, interesându-se de soarta poporului, muncind pentru înălțarea lui la o stare materială și morală mai înfloritoare, și urmînd îndemnurilor generoase și înțelepte, ce li se dau din partea conducătorilor chemați și aleși ai bisericii și ai poporului nostru.

Ar fi timpul să dovedească prin *fapte*, că apreciatul scriitor Ioan Popovici Bănă-

țeanul a spus un neadevăr, când într'o epistolă a sa adresată d-lui Titu Maiorescu, în 1893, și-a permis a caracteriza în următoarele cuvinte aspre activitatea preoțimii bănățene: «După îndelungate experiențe m'am convins, că popimea e o clică de oameni, cari își promovează interesele lor *personale*, chiar și dacă ar fi în detrimentul bisericii și a obștei, și-apoi cu o fățarnicie scârboasă tot ei sînt, cari se plîng... nemuritorul Șaguna ne-a câștigat mari drepturi, nemernicia urmașilor lui și a popilor a făcut ca guvernul mereu să le știrbească». — (Convorbiri Literare an. 40 n-rii 3—5).

După cum se svonește, și unii dintre inițiatorii pornirii clericale din Banat ar dori să-și ia refugiul la spiritul protector al cutărui ministru, străin de legea și de sângele nostru, contra arhierilor și protopopilor noștri despre cari afirmă, că i-ar apăsa și năpăstui. Chiar dacă afirmațiunea aceasta a lor ar avea, în unele părți temeuri apreciable, nici unui preot nu îi este însă iertat a se cugeta la asemenea remedii. Ci înlăturarea relelor și eventualelor nemulțămiri, de care se simte atins unul sau altul, trebuie căutată tot prin organele și corporațiile noastre bisericești. Dacă un preot se simte neîndreptățit de protopopul ori de arhierul său, acolo sînt sinoadele protopopești și cele eparhiale, la cari poate apela, să-i facă dreptate, ori participînd personal la ele, ori prin vre-un reprezentant din cler sau dintre mireni, cari totdeauna sînt dispuși a perora contra protopopilor abuzivi și uneori chiar contra arhierilor.

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Insemnările unui gazetar.

Octomvre. Săptămăna patra.

Dacă cîntarea *Rămas-bun* a păsărilor înduioșează codrul de și desbracă frunza, dacă privirea tristă a soarelui învăluie pămînt și ape; dacă florile au murit, e că a sosit toamna. De-acum doinele nu vor răsuna pe cogoare și fiecare îi țel de iarbă și a îngropat o viață. Nici roata morii nu-și va spune cu așa farmec povestea la plopii vrăjiti. De-acum înainte la hămăitul cănelui, lelița Zamfira, nu-și va legăna mijocul de zină în brațele iubitudii, cărările livezilor vor fi pustii, iar părăușul va plînge că nu mai poate fura vorbe de iubire. Și nici fierul dela stîna, pe o rază de argint, nu-și va mai duce suspinul pîn' la Gămușă de pe cer...

In natură totul se ofilește, moare — e un cînt de îngropăciune. La atît primăvară iarăș o să învie și iarba, și fluturii, și pădurea, numai inima simțitoare a omului își dă seama că în pragul zilei de ieri viața lui nu se mai întoarce.

De-acela toamna aduce tristeță și păreri-de-rău în suflete. Pustii ce-și întinde aripele peste tot ce ne-laconjoară, falfăle și-n simțirile noastre și, acum, în duiosia aceasta a Naturei, ca niciodată moartea își încreștează fiorul — »nu de moarte mă cutremur, ci de veșnicia ei!«

E o primură în organismul omenesc: nostalgia cuprinde inimile delicate, cîntul interior al pornirilor tale e mai accentuat în lacrimi, căci în

loc de privighitori în noapte, auzi glas de cucu-vale. Amintirile învia mai puternic în aceste, nopți lungi, pioase, ori cu luna ce pare o stație printre nori. Și colo, în satul liniștit, deși miezul nopții a trecut de mult, totuș la unele ferestruici licărește lumina ca o stea. La gura cuptorului, când fusul ține isonul armoniei din căsuța cu sfîntul Neculai în pîrete, câte povești se mai îșișiră. Iar în bordelul dela marginea țării lacrimile picur pe frunțele copilașilor goi pe-o lavița murdară — acolo e Sărăcia ce adoarme aceste inimile de aur. În orașe cafenelele străjulesc nopțile de-aîndui. Scripcele cum mai plîng cu patimă și vinul amelioresză pentru câteva clișuri viața necăjită a muncitorilor săraci. Ce dureros portret e acesta: viața a două lumi deosebite. Unii îmbuibați în vanități înaintea spumoasei șampanii lrosesc avutul lucrătorului din fabrică, săpîndu-le mormîntul; pe cînd desmoșteniții, la un pahărel de vin își beau cupa de otrăvă pîn' la fund.

În cafenelele unii studiază, alții își încălzesc corpul răcit de umezeala și frigul odăii în care-și îngrop sînatatea.

Visătorii în miresma atmosferii aceștia își petrecuiesc bine fîșia. Iar gazetarii, muncitorii anonimi la progresul civilizației și omenire, în fraze chinuite, smulse din viața lor, mereu își drăpăna gîndurile pentru tipar.

Poeții își instrună lira pînă ce »ah! coardele-s sfîrmate și maestrul e nebun«, dramaturgii în hule sfîrșituri dureroase în piesele lor, actorii își învață rolurile, țiganii cîntă pentru o coajă de pîne, iar acele fînți cu buzele pale, cu licărirea din ochii lor de multe ori a unei duiosii

și suferințe, copilele dintre sticlele de absint — casierțele în termen vulgar — și ele formează ansamblu vieții de cafenea. Și poate aici e adevărata viață.

Cum sînt aici singur, printre străini, în vremea asta dorurile m'au lăcuis mai tare. Noaptea tîrziu, când scap dela redacție, ca un vagabond mă strecoar pe lângă zidurile locinse în întunec și drept în cafenea. Aici mă așteaptă cel mai bun prieten; țigara și șarfutul. Și-n țicănitul *dominului*, ori a unei cîntări hodorigite de pe scripcele lăutarilor, toată copilăria mi se trezește în minte, ca un câmp de flori, primăvara, într'o noapte cu seninul cerului. Și mai retrăiesc încă odată în vremea pierdută și Doamne ce mișcător e trecutul ori cât de trist ar fi! Troinirea vremii aduce un farmec nou. Porțile inimii se deschid și întreaga simțire e cuprinsă de fiorul vieții. Sosesc ca un stol de rîndunele gîndurile și-apoi planurile, iar acestea, de multe ori, te învioresază, dacă mizeriile vieții încă nu ți-au tocit nervii. Simți cum un vînt sănătos aduc gîndul de luptă nouă, dacă sângele tău sîrătos, la atîtea valuri nu e încă otrăvit de pesimismul omului obosit, descurajat, fără noroc, străin de sine însuși.

Ești trist — nu se poate să nu fi! — însă produsul minții tale trebuie să fie grăuntele de sămînță bună, căci cine știe unde, în internatul cutărei școli, ori într'un sîtuțel, va încolți în creierul lupiatorului de mîne.

Cum tei își scutură floarea de argint așa de multe ori peste fruntea și obosită se scutur amintirile. Și ți-i așa de drag să stai în preajma lor. Iată eu, în seara aceasta, mă aduc aminte de Iași;

Se vorbește mai departe, că șef-redactorul dela »Revista preoților« ar fi sprijinit chiar materialicește din partea acelor, cari au tot interesul de a produce nemulțumiri în sinul preoșimii noastre, ca ei să poată pescui în tulbure. Nu suntem în măsură a putea controla veracitatea acestor svonuri. Constatăm însă cu bucurie, că în cercurile mai inteligente și mai luminate ale preoșimii noastre, opiniile clericale inițiate de preotul Voniga și de alți voinigi »eiusdem farinae« au produs un hotărât resens. Iată, spre ilustrare, hotărîrea preoșimii din protopopiatul Sibiiului, cel dintâi în mitropolia întreagă, care condamnă în următorii termeni categorici pornirea clericală a voinigilor: »Văzând calea greșită, pe care au apucat unii frați preoți din dieceza Aradului și a Caransebeșului întru organizarea preoșimii noastre, la care după cum reiese din foaia inițiatorilor organizării »Revista Preoților« s'au alăturat și preoți din archidieceză, deoarece această organizare în felul, cum e proiectată, în loc de organizare sănătoasă, menită a ne întări în chemarea noastră preoțească și a ridica vaza bisericii, e pusă pe povârnișul, ce duce la zizanie între preoți și sguđuie din temelie vaza în afară a forurilor noastre superioare bisericesti, conferința preoțească cu unanimitate declară: »Se așteaptă dela toți preoții noștri să țină strins la organizarea bisericii și a clerului nostru, precum e normată în »Statutul organic« și în normatvele și regulamentele votate de sinoade și de congrese. Conferința își exprimă convingerea, că organizarea preoșimii, dacă e în adevăr necesară, numai făcută în cadrul organizației noastre bisericesti legale poate fi folositoare pentru preoți și credincioși.«

Decisiuni în sensul acesta au mai luat și alte cercuri conferențiere preoțești, accentuând, că organizarea proiectată țintește la separarea preoșimii atât de cătră popor, cât și de cătră organele superioare bisericesti. Pe când se știe, că preoșimea noastră numai în strânsă legătură de frăție cu po-

porul și cu superiorii săi poate să constituie o forță vie și puternică, respecta în lăuntru bisericii noastre, și temută în afară de dușmanii ei. O preoșime fără popor sau contrară lui ce valoare ar putea să mai reprezinte? Iar pornirea preoșimii contra șefilor săi tractuali eparhiali nu ar aduce ea cea mai regretabilă și primejdioasă disordine în biserica ortodoxă română?

Aceste considerațiuni credem, că vor îndemna toate elementele sănătoase și cu judecată ale preoșimii noastre a nu se solidariza cu inițiatorii unor porniri clericale de valoare problematică, sau chiar condamnabilă, și a nu contribui astfel la spărtura celei mai de seamă fortărețe a legii, limbii și naționalității noastre, cari între împrejurările date nicăiri nu-și vor putea afla adăpost mai sigur și teren de dezvoltare mai prielnic, decât sub aripile ocrotitoare ale constituției noastre bisericesti, garantate prin »Statutul Organic«. Din singuraticile dispoziții ale acestei legi fundamentale orice preot zeos și conștient de misiunea sa va putea să scoată numeroase îndemnuri, pentru o activitate cât mai folositoare. Numai voință să aibă! Și gândul hotărât de a se apropia de caracterul ideal preoțesc, pe care îl indică Sf. Ioan Gură de Aur în cartea sa despre preoțe, spunând, că preotul »și cucernic și netrufaș și înfricoșat și apropiat și stăpânitor și primitor de toți și neobit de patimi și cumplit și blând trebuie să fie, că împotriva tuturor acestora trebuie să lupte«.

Relațiile monarhiei cu regatul român. Din Viena ni-se anunță: Ziarul *Fremdenblatt*, semioficiosul cabinetului de externe, scriind despre întrevederea dlui *Djuvara*, ministrul de externe al României cu contele *Aehrenthal*, precum și despre audiența ministrului român la împăratul, spune că vizita la Viena a reprezentantului guvernului român n'a fost necesită de vre-o chestiune politică de actualitate. Vi-

zita aceasta n'a avut un caracter politic, cu acest prilej însă s'a putut constata în c'odată, că relațiunile sincere dintre România și Austro-Ungaria continuă a se menține în mod foarte îmbucurător.

Știrea că dl *Djuvara* ar fi remis monarhului o scrisoare particulară a regelui Carol, e desmintită din izvor oficial și în mod categoric.

Nedumeririle Italiei. Din Roma se anunță: În cercurile politice de aici a făcut o vie surpriză împrejurarea, că revista militară *Preparazione*, într'un lung articol asupra celor zece Dreadnought-uri ce se construiesc în stabilimentele austro-ungare, face o violentă ieșire împotriva monarhiei. Revista arată, că vasele acestea de război se construiesc împotriva Italiei, deoarece Austro-Ungaria nu le va putea întrebuița, în caz de război, nici împotriva Rusiei, nici împotriva Serbiei și nici în cazul unei revoluții în Bosnia, ci numai împotriva Italiei. Ziarul întreabă de încheiere că fortificarea aceasta a flotei cum se poate aduce în conglăsuire cu declarațiile recente ale contelui *Aehrenthal* precum și cu declarațiile ce-a făcut împăratul *Francisc Iosif* în fața delegațiilor.

Iată încă o dovadă pentru »fidelitatea« constatăriilor cuprinse în expozeul contelui *Aehrenthal*, prodigiosul nostru ministru de externe.

Ideea unei federațiuni în Anglia. Presa engleză agită la timpul mai nou din ce în ce cu mai multă insistență ideea unei Anglii federative. În »*Times*« apare o serie de articole semnate cu pseudonimul *Pacificus*, în dosul cărora se ascunde lordul *Esher*, cunoscutul bărbat de stat și prietenul regelui *Eduard VII*. În seria aceasta de articole ideea federațiuni e susținută din punctul de vedere al conservatorilor. Chiar și conducătorii naționaliștilor irlandezi, par a aproba un astfel de plan, care deși nu le-ar acorda autonomia contemplată de *Pernell*, le ar încuviința totuși un fel de neatnare provincială. *Redmond* (actualul șef al Irlandezilor), care în prezent e în America, s'a rostit în acest sens, declarând în *Ohio* că chestiunea autonomiei irlandeze va fi în restimp de trei săptămâni rezolvită, într'un chip sau altul.

Daily News aduce un important articol din peana deputatului *William*, secretarul parlamentar

unde cele întâi băitai ale inimii le-am prins în slova tiparului. Ar fi să înșir multe, să vă obosesc pe acel carl citiți aceste însemnări, dacă aș da drumul povestirii. Vă puteți închipui, când ești în altă țară, cam ce doruri te cuprind de Patrie.

Iașul are un deosebit farmec, pe care nu-l are alt târg din Moldova. Deși la Botoșani s'a născut *Eminescu*, *Iorga*, *Artur Stăvri*, la Dorohoi *V. A. Ureche*, la Folticeni e meșterul povestirilor de astăzi *Mihail Sadoveanu*, departe câteva poște de situl *Humulești* unde a ho'nărit *Ioan Creangă*, la Mircești e curtea bolerească unde *V. Alecsandri* în iatacurile scumpe a fost »veșnic tânăr și fericit«, iar în munții *Vrancei* a deschis ochii »capul de artist«, tot ce ne-a pus pe scenă trilogia *Moldovei*, totuș sămburele îl formează Iași.

Aici de peste patru secole au curs mărgăritarele înțelepciunii și aurul faptelor. Aci »Jani-me« a trăit. Aci a murit *Ioan Pogor*, care împreună cu humorul lui *Creangă* a eternizat satira fină. Aci e »*Bolta rece*« unde *Eminescu* cu prietenul nedespilit din *Țicău* și cu întreaga pleadă de afunți, au lăsat ca moștenire, palatul de cleștar a lui *Bachus*, ce și astăzi muza întinde cununa fantaziei peste frunțile oboșite. Parcă-l văd pe bătrânul nuvellist *Nicu Gane*, domol, cu blândeța în

față, cu părul albit, cu grațul dulce, cum urcă scările primăriei — doar e primar. Și s'a împlinit un an de când s'a dus dintre noi în Nirvană, *Gheorghe din Moldova*, gîngășul cântăreț de stil hurb, mărunț la trup, lăchis la vorbă, dar suflet mare de artist ce toate că era... prefect de județ. îl vedeai zgribulind iarna într'un paltonaș, cu gulerul veșnic ridicat, dimineața după o noapte de poezie îndreptându se la biroul de funcționar — ce ironie! Iar acel ce uită de vremea mesei în cafeneaua »*Otel Traian*«, ce rămâne multă vreme cu privirea pierdută prin ochelari, cu »aperitivul« dinainte, e stihutorul decadent, minunat — e *Mihail Codreanu*.

Așa aducându mi aminte mă pomenesesc în cimitirul »*Eternitatea*«, aici doarme somnul veșniciei fără nici o marmoră la căpătâi cel ce a încalzit generația plină de idealuri curate dela *Academia Mihailleană* — *Mihail Kogălniceanu*. Și mai rătăcind printre salcâmi goi, iată și mormântul diaconului hazliu *Ioan Creangă*, cu o cruce simplă de lemn și un grilaj de fier făcut din mila unui prieten al decedatului. Și dincolo o moviță proaspătă, acoperită de frunze veștede, ce le poartă vântul toamnei, — e groapa lui *Neculai Volentii*. Tot aici doarme somnul lin și romanticul *Spiru Prasin*, ucis în duel. Nu pot uita nici pe octogenerul *Arceleanu*, cari după atâția ani de artă tea-

trălă, a murit fără un prieten lângă el, într'un crivat al spitalului Sf. *Spiridon*. Și ce artist mare a fost, ce comic distins, poate nici nu va fi alt actor interpret mai fidel al comediei lui *Alecsandri* ca el. Era bătrân, numai auzul bine, tremurând abia venia la teatru, țusa îl îneca, și cu toate acestea pe scenă întineria. În vremea din urmă, până ce boala la doborât cu desăvârșire, numai în seara de sf. *Vasile* joca în *Baba Hârca*, stărnind valuri de ris, iar publicul îl răspîștea cu iubirea desăvârșită.

Tot așa a murit și actorul *Rădulescu* și marile comic *Bălănescu*, iar până astăzi nu s'a arătat altul în loca-i.

De-aceia mi-i drag Iașul, pentru că nu-i casă, nu-i uliță, nu-i han, să nu aibă o însemnătate oarecare.

Colo e hanul *Vanghele* unde aproape de nebunie *Eminescu* și a dus viața tristă. În *Țicău* e cocloaba lui *Creangă*, care și el a descris o minunat lui *Titu Malorescu*, iar acum se năruiește tot, ca la o gospodărie pustie. Dincolo e locuința unde a trăit ori *Kogălniceanu*, *Alecsandri*, *C. Negri*, *Cuza-Vodă*, *Veronica Micle* și câii alții. Iar în prezent savantul *Alex. Xenopol*, bătrîn și el, însă tînăr la inimă, poartă potirul învățătorei istorice. *A. C. Cuza* împreună cu *N. Iorga* ridică o adevărată Românie nouă; profesorul *C. Stere* conduce revista »*Viața ro-*

Gulere și manșete mai frumoș cură-

tește fabrica de spălat cu aburi — —

„UNIO“

Kinj—Kolozsvár, Ferencz József-út 102.

— — — Telefon Nr. 395. — — —

Lucrările din provincă dacă trec peste 5 cor. le retrimite franco.

al ministrului de finanțe, lordul Lloyd George. El dezvoltă un sistem întreg de reconstruire a imperiului englez pe baze federative. Înainte de toate va trebui să fie reorganizată țara mamă (Anglia, Scoția și Irlanda) iar coloniile ar fi să se anexeze, tot în mod federativ, pe urmă. Pentru țara mamă ar fi să se la în considerație constituția Canadei. Dietelor provinciale din Scoția, Irlanda și Wales le ar reveni lucrările unei administrații mai limitate, parlamentul central ar rămâne cu sediul și mai departe în Westminster, menținând resortul de externe, pe cel al armatei și pe cel al finanțelor.

După toate semnele proiectele acestea preocupă viu pe bărbatul de stat al Angliei, cu toate acestea ar fi gresit să credem că timpul acestor mari reforme ar fi sosit deja. Deocamdată se sondează numai spiritele, căci convocându-se deja de pe acum o conferință în acest scop, un eventual nesucces ar agrava numai situația și irlandezii, văzându-se din nou înșelați în așteptările lor n'ar vota bugetul, iar în acest caz o nouă campanie electorală ar fi inevitabilă.

Noul curent în politica constituțională a Angliei e pentru toată lumea nu se poate mai semnificativ, căci el pornește în semnul apropiatului și inevitabilului triumf al principiului naționalității. Acest curent însărcinător se anunță deja de multă vreme și în monarhia noastră, el nu și va putea deschide însă o albie mai largă, decât decada cu înfrângerea imperialismului unguresc. Ceea ce va să vie.

Delegații cehi împotriva aspirațiilor militare panmaghiare. După cum era de prevăzut vigilenții noștri tovarăși de luptă din Austria, Cehii, au grăbit să atace fără cruțare pe delegații ungari cari au atentat cu atâta temeritate la unitatea armatei cu gând de-a preface singura putere încheiată a monarhiei în mijloc de maghiarizare. Cunoscuții luptători naționaliști Clouac, Masaryk, Udrzal și alții, au adresat generalului Schönaich interpelații violente, atacându-l pentru spiritul concesiv ce arată unguilor. Ei au cerut ca în armată să li se dea teren deopotrivă tuturor limbilor din monarhie și au avertizat pe ministrul de război de-a face concesii unguilor, căci ele ar grăbi numai pro esul de disoluțiune în armată în favoarea imperialismului unguresc. Națiunile nemaghiare

din Ungaria pot formula cu acelaș drept ca Ungurii pretențiuni de limbă — și favorizându-se aspirațiile ungurești s'ar spori numai amărăciunea ce împiedică și așa orice consolidare internă a monarhiei. Delegatul creștin-social *Stumpf* a vorbit pentru menținerea intactă a organizmului unitar al armatei.

În răspunsul său, pe care l-a dat numai ieri, generalul Schönaich, s'a mărginit a face promisiunea vagă, că ce privește *spiritul armatei*, acest spirit nu se va schimba. Introducându-se reforma despre serviciul de doi ani, se ivește în mod firesc necesitatea scurării contingentului de recruți. În instituțiunea voluntariatului se vor face numai schimbări neesențiale. Ministrul a repetat apoi declarațiile ce-a făcut și în delegațiunea ungară.

Alegerile în Croația. Azi au avut loc în întreaga Croația alegerile de deputați pentru sabor. Judecând după rezultatele cunoscute până azi la amiază, candidații cehii vor învinge pe linia întreagă Sânt aleși deja *Krainovits*, *Svetozar Pribicevici*, *Alexandru Popovici*, *Bogradovici*, *G. Tuskan*, *Dr. ul Magdici* și *Lukinits*, toți membri marcenți ai politicii croate, aleși cu unanimitate.

Kossuth — sătul de Ungaria. Fostul ministru de comerț Francisc Kossuth, amărit de numeroasele atacuri pe cari presa le îndreaptă împotriva fostului regim coaliționist, și mai ales împotriva activității sale ca ministru (activitate care, în realitate, s'a redus la iscălirea aproape inconștientă a tot ce-i prezintă secretarul său general Sztérényi) a amenințat țara că va pleca în străini.

«Dacă și în viitor voi fi tratat în asemenea mod, am să părăsesc țara. Frate-meu din Italia nu trece zi să nu mă invite să mă duc la el...»

Acum e cam târziu. Francisc făcea mai bine dacă peste tot n'ar fi părăsit Italia.

Urmasul lui Khevenküller. În cercurile diplomatice din Paris se afirmă că în locul repau atului ministru plenipotențiar al monarhiei noastre pe lângă republica franceză, contele Khevenküller, va fi numit contele Eteleér Lonyay, soțul fostei moștenitoare a tronului principesa Stefania.

Pacea națională în Austria.

Viena, 27 Octombrie.

Comisia național-politică instituită pentru aplanarea conflictelor dintre Germanii și Cehii din Boemia aproape și-a terminat lucrările. Asupra tuturor chestiunilor de însemnătate membrii germani și cehi au ajuns la deplină înțelegere și dacă ziua de azi — cum se aștepta — n'a adus publicarea unui rezultat pozitiv, faptul e a se atribui numai greutatea de a redacta rezoluții de importanță atât de epocală și seriozității cu care comisia procedează la redactarea lor pentru a exclude orice echivoc supărător și disonant.

Și cum ratificarea înțelegerii din partea dietei provinciale boheme e mai presus de orice îndoială, Austria a ajuns la cea mai însemnată fază a evoluției sale istorice, ajungând în pragul unui eveniment istoric a cărei importanță și influență binefăcătoare asupra întregii monarhii e indiscutabilă. *Pacea între popoare*, transacția națională e problema cea mai grea a monarhiei austro-ungare și rezultatul pozitiv al tratatelor din Praga, cari înseamnă sfârșitul luptelor de rasă, e primul pas spre rezolvirea acestei probleme.

Mai bine de o jumătate de veac, bărbatul de stat, miniștri, șefi de partide, deputați și particulari au depus muncă fără seamăn pentru a asigura pacea națională, fără a fi reușit. Unii prea puțin cunoșteau nevoile popoarelor ajunse în conflict, iar cei ce le cunoșteau nu erau luați în seamă. Cei cari ar fi avut puțința să înlesnească aplanarea conflictelor, trăiau în idei eronate și se lăsau seduși a crede că originea conflictelor e a se căuta în «agitațiile» unor vânători de situații și că izbucnirile dese ale nemulțămirii generale sânt manifestații artificiale.

A fost nevoie de turburările grave din deceniile din urmă; a fost nevoie de luptele parlamentare înverșunate din Reichsrath și dietele provinciale, ajurnate și dizolvate în repeșite rânduri; a fost nevoie de dese crize de guvern și cabinetele ministeriale incomplete, — pentru ca factorii competenți să ajungă la convingerea că problema gravă a păcii dintre popoare nu poate fi rezolvită nici prin legi și nici prin ordinațiuni ministeriale, ci numai prin înțelegerea dintre popoare. Legile sânt chemate numai să sancționeze înțelegerile aceste, garantând executarea lor practică.

Ceea ce n'au fost în stare să facă miniștri și guverne în decenii îndelungate, au făcut o seamă de oameni aleși dintre cele două popoare interesate — în mai puțin de 4 săptămâni.

Monarhia întreagă stă și astăzi încă sub impresia adâncă a știrilor ce vin din Praga despre încheierea înțelegerii dintre Germanii și Cehii! — scrie «N. Freie Presse» la loc de frunte. Chiar numai gândul că se va putea închide o rană care de o jumătate de veac puroiază pe trupul statului — va fi salutat din partea generației de azi cu bucurie nefătărită, scăpând țara de grija cea mai amară. Viața noastră publică până

mănească; iar în fruntea Teatrului moldovesc e Mihail Sadoveanu.

Tot lașul are la sânul lui doi mari artiști teatrali. În jurul lor e atâta tăcere, ei sânt State Dragomir și Aglala Pruteanu.

State Dragomir e unul din actorii noștri culti — pe care așa de rar îi avem — li fatăul dramaturg modern, licențiat în filozofie, profesor de conservator, autor dramatic, critic teatral și scriitor — Dar și'n jurul acestuia ca și în jurul celui lalt mare artist de la București, Petru Lăcu, plutește indiferența și răceala condamnată, pentru că ei într'adevăr înțeleg ch-marea și vor să facă un drum curat al artei în teatrul nostru ner-serioz.

Aglala Pruteanu, e o desăvârșită dramatică, a rămas în locul Doamnei Aristizza Romănescu, și dacă ar avea o altă neamuri, ori ar părăsi țara desigur ar fi o celebritate.

Dar așa sântem noi!.

C. C.

Scrisoare către „Spadă”.

Stimată Spadă,

Dacă ai volt să faci nișă spadă

Accea în Sibiu

Să știi că planul tău a reușit.

Dar tu, deși tu și tu
În care fabrică ești făcut
(Ch'ar din Damasc să fii, nu mi-se pare,
Nu tai desul de fier, deși dai tare),

Aș vrea să-ți dau un sfat

Ce socotesc că-i vrednic de urmat:

De vrei să tai, tu tale cât îți place,

C'asa ție meseria;

Dar poezia

Te rog s'o lași în pace!

O spadă — toată lumea știe —

E bună de război, dar nu de poezie.

Apoi poate mai știi că este 'n lume

O specie ce nu e tocmai rară

(Cred c'o ghicești: ea are două nume

Și două — și!? — ce-s lungi din cale afară),

Și când se 'ntâmpl' acum, Stimată Spadă,

Tăișul tău în mâna lor să cadă,

Ei li întorc cum vor,

C'atât li tale capul lor,

Li mai stropesc c'un picur de venin

Din sufletul de multă fiere plin,

Și se prefac din niște bleși asini

(Nu-i vina ta,

Când ei din fire sânt așa)

În niște veritabili spad-asini.

X.

Dési Mór

CLUJ—KOLOSVAR, str. Szentegyháza nr. 6.

vopsitor și curățitor chimic
de haine

Fabrica: str. Sörház nr. 1.

Vopsește și curățește după sistemul școlii
de specialitate din Germania!

Specialist în vopsirea hainelor de doliu.

!! Dési vopsește, curățește !!

acum a gemut sub jugul dușmăniilor naționale din Boemia și celelalte provincii. Ura aceasta făcea valuri cari atingeau până și Viena și interesele cele mai vitale nu mai puteau fi judecate fără părtinire și judecățile mereu erau falsificate prin influențele luptelor naționale... Călea până la transacțiunea națională desăvârșită nu e făcută încă pe de-a întregul. Mai sânt mici contraverse neînsemnate și mai e munca grea a codificării ei. Se pot ivi încă incidente cari să întârzie încheierea păcii și să turbure bunele dispoziții de până acum. Ori cum ar fi, nu se poate discuta că tratativele de până acum sânt un pas însemnat în calea ce duce la pacea națională și la o constituție națională...

Ziarul vienez fixează un principiu care a fost nesocotit multă vreme în politica internă a monarhiei noastre. »*Înțelegerea între popoare e, politicește și moralicește, mult superioară oricărei înțelegeri făcută prin ordinanțe*«.

Rezultatul tratativelor din Praga și încheierea păcii definitive dintre Germani și Cehi va trebui să influențeze mersul tratativelor de împăcare din Ungaria, schimbând cumpăna în favorul popoarelor.

Două nume romanizate de grupul „ocoșilor“*).

I.

«Beiuș».

Anii 1860—1870, din punct de vedere național, cu drept cuvânt se pot numi *epoca de aur* pentru gimnaziul român gr. cat din Beiuș.

Nu voesc să ating cătuși de puțin susceptibilitatea profesorilor actuali ai aceluia gimnaziu, din cari pe unii nici nu-i cunosc; dar chiar de ar avea toți aptitudinile și simțul național al anecdotarilor lor de jumătate de secol, în situația nea actuală ei nu și-ar putea câștiga prestigiul profesorilor de atunci nici în opinia publică română, nici între păreții gimnaziului, nici în societatea din opidul Beiuș.

O parte din ei și anume Pavel Vela (Ventrari), Gavril Lazar (de Purărești) Mih. Bandici (Pach), George Marchis (Căotic) și Simeon P. Desseanu (Bumbu) sub conducerea lui Ioan Selăgianu (Vodă) formau un grup «filologic» firește fără statutare, iar ceialaltii; directorul Mihail, Sim. Pap, Roșu și Marinescu deși nu participau la statul filologilor, nu le puneau bătă în roate, ci se mulțumiau a-i apostrofa per «ocoși» cum li bolezase ei.

Pe atunci nu se născuse încă școala «fonetiștilor» ci numai Cipariștii dominau neco-turbați pe întreaga linie a intelectualilor, și numai acel cuvânt se considera de românesc al cărui rădăcină o găsim în limba clasică latină. Dar întru scrutarea acestui izvor apoi «licența poetică» era nimica.

Mai aprospe de grup era numele localității care era centrul domeniului episcopesc, și pe care fericitul episcop Samuel Vulcan îl înzestrase cu cel dintâi gimnaziu românesc gr. cat. din patria noastră, dotându-l, după conceptele de atunci cu fondurile necesare în mod princiar.

Tema principală a «ocoșilor» era eruirea originii *beiușului*, care nu putea fi decât latină, pentru că pe timpul când s'a înființat acea co-

mună — acuma opid cu magistrat autonom — n'a putut fi aici nici porodiță de alt neam. Nici atunci nu erau în Beiuș decât industriași și puțini comercianți străini, tot «venituri». Nici în jurul Beiușului nu sunt maghiari decât colonia săcuiașcă *Târcaia*, apoi puțini tot «venituri» în *Negru, Remetea, Fețiș, Șireniș, Fiziș și B.-Uj-lak*, cari vorbesc o limbă pocită maghiară.

Numele centrului unui *district* românesc (în actele vechi se numește *Belényes vidéke*) nu poate fi deci decât de origine latină. Și astăzi oamenii din aceste părți când merg la lucru pe câmpie se numesc «vidicani» și și cei de pe câmpie li numesc tot așa.

Adunați în sfat deci «ocoșii» s'au apucat de lucru.

Unul — mi-se pare *Pach*, de origină rutean, dar cu toate astea bun român, e de părere că numele «Beiuș» verosimil s'a format din numele maghiar «*Belényes*» iar acesta i-se va fi dat în vechime, dela animalul «*belény*» «bour», bou sălbatic, «zimbru» de care vor fi fost în abundență pe aici pe timpul când acest loc n'a fost decât o luncă îngustă în vastul codru care se extinde dela *Fețiș* prin comitatul Aradului și al Zărandului până la munți.

Vodă nu admite această teorie, ci susține că numele «Beiuș» se derivă dela «*Belovar*».

Anume în comuna vecină *Fețiș* pe vârful celui mai înalt deal din imensul codru, care aparține domeniului episcopesc din *Beiuș* și astăzi se văd din mari îndepărtări *ruinele unui castel* pe care ungurii îl numesc «*Bélavár*» fost pe timpul oligarhilor sigur *Belovar*, nume slav.

Proprietarul vechiu al acestui district — zice *Vodă* — va fi fost un oligarh cu numele *Belus*, maghiarizat în cursul timpului în *Béla*.

Acela s'a zidit după obiceiul vechiu castelului, cetatea sa, la locul cel mai înalt din domeniul — din «*iașul*» — său. Pentru că în timpurile vechi în limba oficială care era cea latină proprietățile feudale se numeau «*iuș*» — drept asupra lor.

Așa dar tot teritoriul de pe care domina castelul din piscul codrului, și la primul loc comuna din valea *Crișului* — *Beiușul* de astăzi — era «*iașul*» lui *Belus - Béla*.

Iniințată odata comuna, care forma centrul domeniului lui *Belus*, i-s'a dat numele de «*Bellus*» româneste «*Iușul*» lui *Belus*.

Așa dară numele original a fost *Bellus* în limba latină.

Cum în cuvintele latinești prefăcute în românești «*e*» între două vocale nărate de «*i*» se prefăce în «*ie*» din cari unul ca superfluu se eliminază, rămâne numele cel adevărat al opidului «*Beiuș*».

Bravo *Vodă!* exclamă «*ocoșii*», și botezul fu gata.

Lucrul s'a publicat în «*Gazeta Transilvaniei*» și profesorii gimnaziului precum și consistorul gr. cat din Oradea-Mare, de atunci începând în loc de vechiul «*Beiuș*», au introdus în toate actele oficiale numirea nouă «*Beiuș*». În graul poporului n'a pătruns și nu va pătrunde în vece numele «*Beiuș*». Și nu l'a adoptat nici consistorul gr. or. român din Oradea, nici cel din Arad.

Și astfel astăzi «*Beiușul*» are două nume. «*Beiuș*» gr. cat. folosit de profesorii gimnaziali din *Beiuș*, cari cea mai mare parte sânt de prin *Sătmar* crescuți prin seminari străine, nu cunosc limba poporului, și românește învață mai vârtos după ce au devenit profesori, — și folosit de consistorul gr. cat. din *Oradea-Mare*, de care însă nu se folosesc nici credincioșii gr. cat. români;

și altul gr. or. oriental — «*Beiuș*», folosit de biserica gr. or. română și de întreg poporul românesc.

Eu cred că ar fi timpul ca diferența asupra numelui opidului *Beiuș*, lipsită de orice bază serioasă, să se curme odată.

Nu e nici o nevoie și de un punct «*stăt*» de r. nicot de divergență între Românii din *Beiuș* și din *Oradea*.

II.

»Bihor«.

Istoria «*Bihorului*» e mai scurtă. «*Biharea*» a fost și este și astăzi în gura poporului numele celui mai înalt munte dintre așa numiții «*Munții Beiușului*».

Dela acest munte și a luat numele și comitatul, care se numește comitatul *Bihării*.

Dar lui *Vodă* i-s'a părut că «*Biharea*» nu este nume bun românesc, pentru că de unde derivă acest nume?

El argumentă, că puterea elementară care se dezvoltă pe vârful *Bihării* când sânt furtuni este lupta între elementele naturii, care se numește latinește «*vis et fors*».

Din «*vis-fors*» derivă românescul «*vifor*» și maghiarul «*vihar*».

Din «*vihar*» apoi schimbându-se «*v*» în «*b*» s'a născut ungurecul «*b-har*» dar litera «*a*» nu se găsește în cuvântul «*vifor*» ci se găsește «*o*» deci înlocuind pe «*a*» cu originalul «*o*» numele corect atât al muntelui cât și al comitatului e-te, «*Bihor*».

S'a primit și publicat și această deslegare, care până astăzi o și observă intelectualii cari nu vin în atingere cu poporul.

Ba fericitul profesor și poet *Iustin Popșiu* a și editat o revistă sub numele: «*Zorile Bihorului*».

Tendința de astăzi însă fiind ca și chiar cuvintele străine să se păstreze pentru bogăția limbii, cred că și puținii intelectuali «*bihorești*» se vor lăpăda de un nume care n'are nici un sens, și se vor folosi și ei de numirea cea adevărată folosită de popor, căci și ei trebuie să se bucure de tenacitatea poporului întru păstrarea obiceiurilor și numirilor sale vechi, și care în lupta neegală de astăzi are să dea piept chiar și cu «*porțile iadului*». *Belășanul*.

Scrisori din București.

Vestitorii iernii. — Cerșitorii din lumea mare. — Primul succes al naționaliștilor. — Școala societății femeilor române. — Presa bulgară și școala din Turtucaia. — Meetingul în onoarea lui *Vlaicu*. — Locuințe pentru locuitorii.

București, 13/26 Octombrie.

Vestitorii iernei s'au apropiat. Frunzele au călăit, poezia serilor liniștite a dispărut. Cerul e așa de posomorât. Și de câteva zile ploaie. O ploaie măruntă, dară și rece, care te predispune la melancolie. Se apropie iarna. O simte aceasta săracul, care se gândește cu groază la asprimea gerului de ianuarie, ca și bogatul, care-și face bagajul pentru cutare stațiune climaterică din strălătațe. O simt mai ales casierii societăților de ajutoare, mănutorii diferitelor fonduri de binefacere. Căci de pe acum ei încep a fi asediați de acela, cari au nevoie de ajutoare spre a putea înfrunta asprimea iernei.

Și aceștia sânt mulți. Sânt bătrâni neastincioși, sânt vătuve sărmane, sânt orfani fără de nici un sprijin, sânt cavaleri îmbrăcați duă ultimul jurnal și dame, cari te sfidază ori luxul lor. Tu și au nevoie. Toți și toate aleargă, dar asalt asupra ghișeului betului casier, care vede cu durere cum luxul și lipsa de suflet determină pe anumii indivizi să uite pentru un moment ori și ce simț de demnitate și, fără pic de remușcare, să ia banul menit să alina suferința celor obidiți.

Dacă s'ar face o statistică a sumelor date de către fondurile de ajutoare, dacă s'ar arăta persoanele cărora s'au împărțit sumele destinate spre acest scop, s'ar vedea că nici jumătate nu se dau la săraci cari merită sprijinul, ci s'au dat la oameni, cari câștigă sute de lei pe lună și...

Cei cari doresc: **mobile**

bune, frumoase, ieftine,

să se adreseze cu toată încrederea fabricanților de mobile

Székely și Rét din Marosvásárhely, (Plaza Széchenyi 47).

La cerere prezentăm și în provincie bogata noastră colecție. La înțelegere aparte expedim franco în orice parte a Ardealului. - Atelier de primul rang. - Mare asortiment de trusouri pentru mirese.

de multe ori își permit luxul de a se duce cu trăsura până la birtul unde iau masa. E foarte curioasă logica acestor oameni: Dacă banii sânt de împărțit, adică de ce n'aș lua și eu când pot? S'au văzut dame, cari aruncă pentru nimicuri de toaletă banii cu gesturi de milionare și cari nu se sfiau cu toate acestea să prezinte mandatul de 50—60 de lei casierului cutărei societăți de binefacere, cari mai apoi aruncau cu vanitate de prințese banul în pălăria cerșetorului. O, și era banul lui, banul destinat pentru el.

Păcatul de altfel este general în toate țările. Paraziți cari nu se gândesc de unde vine banul cu care și răsfată luxul și vanitatea se găsesc în toate țările și poate tocmai acestia au făcut ca marii fondatori de așezăminte de binefacere să se lvească tot mai rar. Prea nu se respectă dorințele fondatorilor, prea se batjocorește principiul dreptății, prea se sfidează legile eterne ale moralei.

Acțiunea întreprinsă de reprezentanții naționaliști pentru câștigarea pieței principale din Iași pentru statua lui Cuza Vodă s'a terminat cu triumful naționaliștilor. În ședința de Sâmbătă a consiliului comunal din Iași s'a adus hotărârea de a se ceda piața Unirii pentru monumentul lui Cuza. Știrea a produs o mare însuflețire în cercurile naționaliștilor, cari văd în acest triumf nu numai succesul unei cauze drepte, ci văd că glasul lor începe a fi executat de mulțime, care îi urmează cu încredere.

Să nu se uite că în fruntea acestei mișcări au stat d-nii Iorga, Xenopol și Cuza, cari din cauza vederilor lor sânt zilnic atacați, mai ales de presa semită, pentru care curentul naționalist este o primejdie. Cetind zările ovrelești, ai impresia că rostul acelor jurnale nu este altul decât acela de a insulta pe d-nii Iorga și Cuza, că dacă acești doi bărbați într-o bună zi ar renunța la acțiunea lor, zăile ovrelești ar trebui să și conțenească apariția. De aceea vedem că aceste zăile caută să nimicească popularitatea lor prin tot felul de intrigi și calomnii, pentru cari chiar acum sânt în curgere câteva procese.

Triumful în chestia statuii lui Cuza-Vodă este în același timp triumful ideilor naționaliste. Am putea zice e primul triumf. Căci pentru prima dată, grație acțiunii naționalistilor, organele de guvernământ au fost nevoite să cedeze. Este acesta primul succes pe terenul practic. Astfel statua primul domnitor al României-unite se va ridica măreț în piața cea mare a vechii capitale a Moldovei, ca o dovadă a idealului celor din trecut. Ca un îndemn la fapte mari pentru viitor.

Am amintit despre noua școală înființată de societatea femeilor române, spre a pune stăvilă nenorocitului curent ce domnea între familiile românești de a și da copii — mai ales fetițele — la școlile călugărilor și călugărițelor catolice, cari nu făceau altceva decât pervertisau sufletele tineretului în vederea prozelitismului. Cursurile acestei școli s'au deschis zilele acestea. În cursul său de deschidere dl Sabba Ștefănescu, arătând rolul pe care l'a avut biserica în viața noastră națională, a relevat pericolul ce ne amenință în urma propagandei călugărilor și călugărițelor de alte religii. Destul sântem de desbinați prin forța împrejurărilor. Soartea a voit ca neamul nostru să fie împărțit în atâtea părți și sub atâtea stăpâniri. Cu toate acestea nimeni nu poate tăgădui unitatea noastră sufletească. Toți avem același limbă, aceleași aspirații și același credință în Dumnezeu. Străinii, cari vor nimicirea noastră au încercat să ne desbina, să ne surpe razimul sufletească, credința străbună. După cum în trecut părinții și moșii noștri s'au opus încercărilor subsersive ale străinilor, tot astfel cei de acum au datorat de a veghea și de a îngriji cu sfințenie de instituțiunile rămase dela ei.

Oratorul, terminând a arătat în cuvinte înduieșătoare activitatea dezvoltată de Adina Olănescu, cea nobilă femeie, al cărei sfârșit a fost atâtea de tragic, pentru spărarea tineretului de influențe streine. Adina Olănescu trebuie să serviască drept model de patriotism tuturor femeilor române.

În bucureștenii este faptul că societatea bucureșteană se interesează de această școală, care prin excelența ei organizare poate rivaliza cu oricare dintre institutiunile similare din străinătate. Progra-

mul ei este astfel întocmit încât corespunde tuturor cerințelor.

În București se va ținea zilele acestea un meeting de protestare în contra bașbuzuciiilor bulgărești față de școala, profesorii și frunțașii români din Turtucaia. Atitudinea energică a României în această chestie pare a-i fi desmeticit pe Bulgari din inconștiența lor. Tonul energic al presei din România a insuflat respect vecinilor de peste Dunăre. Ziarul guvernamental bulgăresc »Prepostez« în ultimii număr caută să atenueze faptele autorităților bulgare. Numitul ziar afirmă că aceste autorități n'au fost conduse de ura de rasă în acțiunea lor față de școlile românești. Autoritățile n'au făcut decât să aplice legea față de aceste școli. În același număr »Prepostez« își exprimă credința că România oficială nu se identifică cu atacurile presei bucureștene împotriva Bulgarilor. Căci între România și Bulgaria există puncte de contact și pe altă țărâm decât pe acela a hartei geografice.

Cu toate aceste declarații împăciuitoare, constatăm că școala românească din Turtucaia n'a fost deschisă nici până acum. Ba din Oltenița sosește știrea că corpul didactic dela acea școală a fost din nou arestat, deoarece cauțiunea de 8500 de franci depusă pentru punerea lor în libertate nu ar fi suficientă. Ministrul român la Sofia, d. Diamandi a făcut noui demersuri pentru deschiderea școlii și pentru a reda satisfacție Românilor.

Afișe mari anunță meetingul de aviație organizat la Hipodrom, sub patronajul A. S. R. Prin cipelui Ferdinand în onoarea primului aviator român Aurel Vlaicu. Meetingul acesta promite a lua proporțiile unei sărbători naționale. E drept că Bucureștenii au mai avut ocazia să vadă ascensiuni cu aeroplanul. Ei au putut admira zborurile lui Bleriot și ale lui Molla. Mulți au asistat la exercițiile dela Cotroceni ale lui Vlaicu. Acelea au fost însă simple exerciții.

La meetingul dat în onoarea lui Vlaicu, după cum sântem informați vor sosi și mai mulți frunțași ai noștri din Ardeal și Ungaria. Un ziar publică știrea că d-nii Aurel Vlaicu, I. Mișu și Victor Bontescu și au anunțat participarea la această sărbătoare a triumfului spiritului românesc. Tot în vederea meetingului, A. S. R. Prințipele Ferdinand va sosi în capitală Duminică dimineața cu trenul de Arad. Mâine, Joi, Vlaicu își va transporta aeroplanul la hipodrom, unde-l va așeza într'un hangar de pânză pus la dispoziție de serviciul sanitar al armatei.

Spre a putea asista cât mai multă lume la acest meeting, Duminică vor circula mai multe trăsuri speciale spre Mogoșoaia. În vederea meetingului taxele la trenuri au fost reduse cu 50 la sută.

Urcarea continuă a chirilor a îngreoiat peste măsură traiul populației sărace a capitalei. Pentru construirea de case ieftine pentru lucrători și micii industriași s'a înființat o societate pe acțiuni care va construi un mare număr de case, ce vor fi date cu chirie muncitorilor, micilor funcționari și industriași. Lucrările vor începe la primăvară. Primăria capitalei va ține în curând un concurs pentru întocmirea de proiecte de construcție. La concurs vor putea lua parte numai inginerii Români recunoscuți de primărie sau aceia cari au absolvat cursurile la o școală recunoscută la noi în țară.

Se vor construi care cu câte una, două trei și patru camere, pivniță, bucătărie și celelalte dependințe. Suprafața pe care se va clădi fiecare car, variază între 50 și 155 metri pătrați. Prețul aproximativ al caselor va fi între 2000 și 6500 de lei. Astfel în timpul cel mai scurt se va veni în ajutorul populației lipsite de mijloace, care de multă vreme este exploatată în chip neomenos de proprietarii speculatori.

Pentru cele mai bune planuri, primăria oferă un premiu de 5000 de lei, două de câte 1500 și patru de câte 500 lei.

Coresp.

Scrisoare din Roma.

Un alt dezastru în Italia de Sud: trei cicloane. — Toamna la Roma.

— Corespondență particulară a «Tribunii». —

Roma, — 25 Oct. st. n.

De doi ani de zile, un lanț de nenorociri s'au abătut asupra frumoasei Italia. Începând dela teribilul cutremur de pământ din Sicilia și Calabria care a costat viața a 200.000 de persoane, nenorocirile se țin în șir de această regiune din Sudul Italiei, cu alt mai dureroase, cu cât sute de vieți s'au pierdut, stinse într-o clipă, în niște împrejurări tragice.

Ultima nenorocire, s'a întâmplat alaltăieri, în puterea nopții, și a bîntuit provincia Neapolului, împreună cu insulele golfului Neapol; și acest dezastru este cu atât mai important, cu cât în această provincie, de mai bine de două luni, holera, teribila holera, face ravagii prin populația veselă și gălăgioasă din aceste părți.

În noaptea de Duminică spre Luni, asupra întregii provincii de Neapol, asupra golfului Neapol, asupra insulelor din golf, a început să plouă, o ploaie care din minut în minut devenea mai puternică, mai furioasă, până ce pela orele 5 dimineața, trei teribile cicloane s'au deslănțuit asupra acestor localități, devastind și pusând totul. Vântul furios desrădăcina arbori, și de-velea case, ploaia torențială, ca un potop curgea atât de abundanță, încât se credea că toate cataractele cerului s'au deschis și toată lumea va peri într'un alt potop legendar. Pârăiele și riurile s'au umflat, s'au mărit, au leșt din maluri și au ras dela suprafața pământului tot ce întâlneau.

Vite au fost luate de ape, copaci au fost târșiți la vale, case au fost dărâmate, și ca să vă faceți o idee de groaza dezastruoasă ce a domnit o noapte întregă acolo, vă spun că un munte s'a crepat și că noroiul, amestecat cu lava Vezuului ce de atâtea ani stă prin împrejurimi, au venit la vale, în sate, în cantități așa de mari, în cât aveau o înălțime de 8 metri. Un vânt, o ploaie, o câteva inundații, în ceasuri a șters de pe fața pământului case, biserică, fabrică, astfel că azi, nu se mai văd nici urmele a trei comune.

Sânt morți cu sutele; răniți sânt și mai mulți.

Comunicațiile telefonice și telegrafice sânt întrerupte dar știrile ce sosesc în Roma sânt numai în parte pozitive, de oare-ce din multe comune nu se știe nimic.

Insulele Casamiccio și Ischia sânt încă în momentul ce scriem, în prada teroarei. Marea este așa de furioasă, valurile așa de uriașe, vijelia așa de puternică, încât nici un vapor nu este în stare să se apropie și se debarce în aceste două insule. Cablurile cari le uneau cu continentul s'au rupt, astfel să crede că ambele aceste nenorocite insule, au suferit cele mai mari pierderi și poate că toată populația lor a pierit.

Toate măsurile luate de guvern, până în prezent nu pot aduce nici o ușurare, deoarece furia elementelor nu permite apropierea nici unui bastiment. Între alte ajutoare, guvernul a și dat două milioane pentru inundații... dacă o avea cui să-i dea.

Ce o fi cu aceste nenorociri cari se abat asupra Italiei?

Niciodată, în istoria omenirii, nu se întâlnește un lanț mai mare de dezastru, ca cel ce de doi ani bântuie Italia. Ce o fi?

Și nu numai în Sudul Italiei s'au abătut nenorocirile, dar și Roma a început să sufere.

Toamna asta la Roma, mișcarea străinilor este foarte mică, aproape nulă: frica de holera a oprit pe Englezi și pe Americani să vie la Roma, astfel că, tot comerțul, toată activitatea, toată viața

romană este oprită, paralizată. Și ca culme, chi-riile se urcă mereu, obiectele de prima necesitate, cum este carnea și pâinea se scumpește mereu, și ca să vă faceți o idee, vă spun numai un exemplu: *carnea de vacă, costă la Roma dela 2 la 3 franci chilogramul.*

Expoziția ce se va deschide în anul viitor la Roma, promite o altă urcare de prețuri; ce s'o face locuitorul și lucrătorul Roman?

Printr-o mare criză va trece Italia; Roma va resimți și mai mult această scumpete, iar statul Italian, pune mereu biruri.

Ce-o să fie la anul?

I. Th. Allan.

Din străinătate.

Mișcarea antidinastică în Spania.

Din Madrid se telegrafiază: În ședința de ieri a camerei deputaților ministrul președinte Canalejas a rostit un discurs mare în care i a atacat pe socialiști, acuzându-i că propagă tendințe antimilitariste și antidinastice.

Canalejas a spus că socialiștii au introdus în cazărmi mii de broșuri în care soldații sânt provocați să omoare toți ofițerii cari sânt credincioși dinastiei. De aceea a fost nevoie ca șefii mișcării să fie arestați și trimiși înaintea unui consiliu de război.

Majoritatea a aplaudat discursul ministrului-președinte.

Impăratul Wilhelm în Belgia. În cursul zilei de ieri, Impăratul și sulta sa au vizitat expoziția universală, și mai multe instituții. Primirea a fost pretutindenea respectuoasă. Numai în expoziție s'a întâmplat un mic incident: un individ necunoscut a fluerat la sosirea împăratului. Fluierătura a rămas aproape neobservată. Individul a fost arestat.

Ieri seara, Impăratul a luat parte la dîneul dat de ambasada germană. Seara la 11 a părăsit Bruxelles, întorcându-se la Berlin.

Război pentru Macedonia. Sub titlul acesta ziarul bulgăresc „Cambana” din Sofia scrie: Europa creștină și umană nu se însufiește de ideile inaugurate de marile revoluții; ea și Macedonia și Armenia în robie, nu acordă Albaniei autonomia și refuză Cretei anexarea la Grecia.

În loc să dea libertate și egalitate de drepturi și obligațiuni tuturor naționalităților, Europa capitalistă și anarhistă a căscat gura spre a înghite toate țările mai îndărătnice în dezvoltarea lor, folosindu-se de crudul principiu că forța precumpănește dreptul.

Europa dorește cu orice preț conservarea statu-quo-ului teritorial în Peninsula Balcanică — și stă indiferentă în fața faptului că în numele acestui statu quo, al acestui echilibru balcanic se varsă zilnic rîuri de sânge în Macedonia și Armenia; au loc revolte nefecetate în Albania; înarmare strașnică la toate statele balcanice, cruzimea junilor Turci; rapacitatea și insolența sâmbuloviștilor și a ferdinandistilor la noi; ciocolmea și sclavagiul României; slăbiciunea Serbiei; anemia Greciei.

O politică mai inumană și cumplită decât aceasta, tinzând la conservarea statului quo și al falimosului echilibru al forțelor din Balcani, nu se poate închipui.

Să nu socotim însă că întreaga Europa consimte la această politică. Nu. Europa este despărțită în două lagăre, luptând între ele pentru precumpăniri în Orient.

Față de această luptă reciprocă, o politică bine cugetată din partea micilor state balcanice ar putea cauza o stricare a statului quo, fără a aduce și o modificare a echilibrului de forțe Bulgaria ar trebui să tindă la dobândirea autonomiei pentru Macedonia, care organic legată cu autonomia Albaniei, va aduce noi elemente în sistemul echilibrat al forțelor balcanice, — dar aceasta nu va schimba esențial echilibrul.

Nu micșorarea teritoriului Turciei amenință echilibrul — căci de un veac încoace echilibrul din Orientul Europei este întreținut tot pe seama Turciei. Turcia eterogenă, eterodoxă și eterolingua e o babilonie; în guvernarea provinciilor trebuie introdus principiul centralizării.

Pentru Macedonia aceasta înseamnă însă acordarea autonomiei. Și Bulgaria, în numele intereselor ei de azi și de mâine trebuie și are dreptul, să revendice autonomia Macedoniei, chiar prin forța armelor. Teama de Europa nu va exista, dacă campania pentru autonomie ar dobândi sancțiunea Europei.

Atunci nici România, nici Serbia, nu vor putea eși înaintea noastră și a Europei ca păzitori ai echilibrului...

Bulgaria democratică cere nu violarea echilibrului și sporirea de teritoriu, ci — asigurarea dezvoltării sale politice în pace — termină ziarul.

„Astra” la Hida.

— Vestii bune și vestii rele. —

În 23 Octombrie despărțământul Hida Huedin al Asociațiunii și-a ținut adunarea generală la care partea covârșitoare a membrilor — oamenii cu rol conducător au strălucit prin absență.

Ce a fost la Hida? O simplă, adunare unde se vorbește mult și se face spor puțin pentru o amărită cultură românească. Și de aceea, de ce să întrelăși prilejul, mai rar de altcum, de a lua parte, când ești poșit cu drag, la o logodnă, ce-ți îmblie o mai delicioasă mulțumire, decât să mergi și să ascuți ofițerile vagi ale unor suflete, cari aleargă după chimere, sau cum zice țărânul nostru, după potcoave de cal morți? — Cam așa se vor fi gândit cei din Huedin și jur, când datorința ce o aveau de a lua parte la adunarea din Hida, — mai ales acum, când știau bine că comitetul trebuie schimbat și primenit cu oameni de valoare — au subordinat-o unui convenționalism sec și de un interes îngust.

Se spune că pe câți au fost la logodnă, tot pe atâți și la adunare. Hida pune la cale soarta aceluiaș popor urzit din lacrimi și sudoare, care formează baza existenței noastre, Huedinul serba emoția alor două suflete.

Vedeți Die Redactor, despărțământul nostru, deși unui dintre ceiea mai slabe, de astă dată a produs și ceva poezie. Ci poezia n'a stat numai în logodnă. Debaterile în adunare s'au ținut la un nivel înalt, străbătute de mult idealism, — și fratele acestuia, altruismul a știut așa de bine să îmblime marea unor suflete cu durere pentru oropsitul nostru neam.

Graiul popular al președintelui și expunerea împede a scopurilor urmărite de Asociațiune, precum și o dare de seamă despre tot ce s'a încercat a se face în acest despărțământ pentru popor, au făcut bună impresie asupra puținilor țărani, ce erau de față. Un și mai bun efect a avut dizertația: „Părinții și copiii”, lucrată cu multă pricepere de un harnic dascăl al acestui ținut. I s'a votat mulțumită protocolară, iar manuscrisul s'a așezat în arhivul despărțământului, pentru-ca în seria prelegerilor populare, ce nădăjduim că se vor începe în curând, să fie folosit.

Diferitele comisii au aflat totul în ordine. În activitatea despărțământului din anul trecut se remarcă înființarea agenturii din frunțașă comună Almaș, care singură dă aproape atâția membri

câți are despărțământul întreg constăitor din 84 de comune. Laudă conducătorilor și bravului popor din Almaș.

Ca taxe încă s'a încasat o sumă frumoasă. Vrednic de amintit (în faptul, că cela-ce maiști boeri în celea materiale nu s'au îndurat s'o facă, a făcut-o înăruț preot din Almașul-mare, înscriindu-se de membru pe viață la Asociațiune. Avem acum doi astfel de membri: Trălască amândoi!

La eventuale propuneri ni-s'a dat să gustăm porzia de o adevărată elevație sufletească, despre care am făcut pomenire mai sus. Cum în acest despărțământ nu prea și-a bătuț nime capul cu cercarea de mijloace, prin cari să se ajute mulțele nevoi ce îndură țărânul nostru, ei cu o eternă nepotoiță sete de câștig și a văzut fiecare de treboarele sale, trăind o viață moartă în fapte bune. Căci nu-i destul să fi om de omenie într'un înțeles elastic al cuvîntului, să ți câștigi pentru tine averi frumoase, iar lacrăm le mulțumit, în inima ta de piatră, să nu poată pătrunde și să nu te poată îndemna la ajutoare.

Năbădătoasele fumuri sociale grasează. Acțiunile începute de oameni modești nu prea se învrednicesc de sprijinul celor „de sus”. De ce, când pot trăi așa de mulțumit în lumea ce le îmblie cu mână largă plăcerile ei?

Câțiva oameni de inimă, au trecut cu dispreț la ordinea zilei peste ținuta nevrednică de până aici a intelectualilor noștri boeri, și au venit cu propuneri, cari realizate, desigur vor schimba în bine fața acestui ținut, uitat de Dumnezeu și desconsiderat de oameni.

Despărțământul n'are averi, în consecință nu poate să răsplătească munca depusă pe alt rîu public de singuratic; de aceea a fost înășitor să auzi graiul unui preot, când a propus ținerea de prelegeri populare cât mai dese dându-le acestor prelegeri un caracter sărbătoresc, prin participarea tuturor cărturarilor din jur pe cheltulala lor, bine înțeles fără de a lipsi vrednata dela acestea ocaziuni, comitetul despărțământului.

A fost frumoasă și avântată discuția, ce s'a încins la propunerea referitor la înființarea unei foi a despărțământului, care foarte redactată după priceperea și graiul poporului, să aducă săptămână de săptămână povești și în drumări din toate ramurile economiei și a vieții casnice; să fie, după cum a zis propunătorul, Abecedarul poporului, din care să cetească cu drag și să și vadă în slova tipărită minunăția folclorului său, a datinelor sale tradiționale și a întregii lui viați plină de o patriarhală sănătate.

În principiu au fost toți de un gând — și cel ce au combătut aceasta idee au făcut-o văzând lipsa de mijloace și temându-se de un eventual eșec. Cu toate acestea, dacă fie care preot și învățător va lucra într'acolo, ca în fiecare comună să desfacă barămi 10 exemplare, existența foilor e asigurată, mai vârtos, că pentru scris nu se va păi nimănuț nimic, ci vor lucra cu toți câți simțesc durere față de țărânul nostru sărac și mult înapoiat în celea culturale. Când te gândi că-i greu războiul n'al timo să simți că mori — și așa și cel cu nedumeriri față de izbânda acestei idei, au votat pentru propunere, rămânând, ca comitetul să cerce mijloacele celea mai ducătoare la scop și să facă tot posibilul pentru realizarea acestei dorințe cu tendință nobilă. Iar noi — și cel ce au fost la logodnă să nu fim «pitici, în vrere» căci o brumă de «putința» totuși avem!

„Tribuna” pe tema bătrânilor și a tinerilor, a făcut lumea să se agite, și nu fără de oarecare rezultat. La alegerea comitetului pe un nou period de trei ani, bătrânii s'au retras cu modestie, rămânând însă și pe mai departe sprijinitori și sfătuitori celor tineri, pe cari i-au trimis în focul luptei. Să nădăjduim deci, că elementele tinere, cari au intrat în comitet, ca oameni plini de zel și devotați cu un simț real de înțelegere a nevoilor noastre, vor ști să mulțumească încrederea, de care i au învrednicit blânzii și circumspicții noștri bătrâni.

Ozillér Imre
mare prăvălie în Oradea-mare-Nagyvárad.

Recomandă on. proști, învățători și publicului inteligent următoarele mărfuri din prăvălia sa: materii de modă femeiască, mărfuri de modă bărbătească, pânze, albituri, trusouri pentru mirese, covoare, perdele, olapone, învârtori pentru pături și măsaie, ciorapi, mănuși, îmbrăcăminte de desubt sistem Jäger, specialități de lucruri de mână, ațe pentru brodat și împletit, mărfuri de piele și oțel, mărunțșuri. — Pachetele postale peste 20 cor. se expediază francate.

Asortiment bogat!

Prețuri ieftine fixe!

De director a fost reales valorosul nostru avocat, Dr. Tămașu, care mulțumit de succesul debaterilor, între aclamațiile celor prezenți, încheie adunarea.

— Și eu închei raportul cu dorința, ce-o adresez noului comitet, să umbrați cu bine și Dumnezeu să ajute!

Elaviso.

INFORMAȚIUNI

A R A D, 28 Octomvre n. 1910.

— **Burdia și-a dat demisia?** O telegramă din Timișoara ne anunță că Burdia și-a dat demisia din postul de președinte al comunității de avere, invocând motive de boală.

Așteptăm confirmarea acestei știri, de o însemnătate atât de binefăcătoare pentru adevăratul bolnav, care e Carașul.

— **Român la profesorul Dr. Ehrlich.** După-cum sântem informați de Dr. Nicolau Iltu, medic practic în Sibiu de prezent se află la vestitul profesor Ehrlich în Frankfurt pentru studierea serului Ehrlich 606.

De-aici va trece la Berlin unde va cerceta clinica profesorului Wechselmann.

Se știe că cele mai apriate cercetări în felul acesta se fac sub controla prof. Wechselmann. Domnul Dr. Iltu va aduce cu sine deja serum.

— **Popularizarea compozițiilor lui Ciprian Porumbescu.** Reuniunea de cântare «Ciprian Porumbescu», din Suceava (Bucovina), a lansat pe întreg pământul românesc următoarea chemare:

O veche dorință, aproape un ideal al obștei românești a fost tipărirea numeroaselor compozițiuni ale lui Ciprian Porumbescu, măiestrul care ne-a dat «Cântecul tricolorului» și falnicul imn «Pe-al nostru steag e scris unire». Astăzi idealul acesta începe a deveni realitate, grație generozității și prevenirii moștenitorilor regretatului compozitor, dl Liviu Rațiu (Câmpina, România) și soția sa, d-na Maria Rațiu, sora compozitorului, care au pus la dispozițiunea reunității noastre manuscrisurile, cedându-i dreptul de a tipări o edițiune. Aceasta va cuprinde mai întâi în câteva broșuri compozițiunile corale lumești pentru cor bărbătesc și mixt, apoi cele bisericesti, și în urmă, în format mare, compozițiunile pentru pian, vioară, cele pentru orchestră etc.

A și apărut fascicula I-a și a II-a. Întâia conține: «Deviza» (Pe-al nostru steag e scris unire) și următoarele opt coruri bărbătești: «La un nor în pădure», «Dup' un vasc de suferință», «O zi frumoasă, al sosit», «Marșul călărășilor», «Ieri, o floare radioasă», «Sânt arboros», «Sosirea primăverii». Prețul acestei broșuri de 15 pagini 80, împodobită cu portretul compozitorului, l-am fi xat numai cu două coroane, (pentru România 2 lei 50 bani), neavând noi altă aspirațiune decât ca să vedem cât de curând rădicat întreg adevăratul monument al gloriei lui Ciprian Porumbescu.

Fascicula II-a, conține șase coruri bărbătești din cele mai reușite și de valoare artistică superioară celor din fascicula I-a. Prețul fascicolei, care are o pagină de note mai mult decât cea întâi, este redus la 1 cor. 50 bani (2 lei), numai compozițiunile aceste să se răspândească cât de mult și cât de curând în toate colțurile locuite

de Români. Sperăm că și Interesul și sprijinul publicului și al presei va fi demn de importanța și valoarea întreprinderii și fasciculele următoare vor apărea cu mai puține greutate.

Invităm publicul să contribuie la realizarea grabnică a idealului acestuia, comandând fascicula apărută și dând sprijinul său în orice chip întru desfacerea ei, care ne va înlesni tipărirea mai grabnică și a celorlalte fascicule.

— **Spioni bulgari în România.** Din București ni-se scrie: Presa din Capitală a început să se a'rmeze din nou. Cele ce au putut transpira în public despre acțiunea spionilor bulgari în România sânt de natură de-a produce o serioasă îngrijorare. De data aceasta nu mai este vorba de o știre, care n'are alt scop decât acea de-a produce senzație, măbind astfel tirajul respectivelor gazete.

Dela asasinarea regretatului profesor St. Mihaileanu, când s'a descoperit vastul complot organizat în contra M. S. Regelui Carol de agenții bulgari, chestia spionagiului bulgăresc n'a mai fost adusă în discuție. Autoritățile românești păreau a fi convinse că măsurile luate atunci au fost suficiente și nu au mai continuat cercetările. În acest timp însă Bulgarii nu au renunțat la acțiunea lor. Deghizați în negustori ambulanti, sau cultivători de grădini, ofițeri bulgari au cutriat țara în lung și în lat, luând tot felul de planuri și date privitoare la apărarea țării.

Acești spioni au devenit de-o îndrăzneală uimitoare. Cu ocazia manevrelor din Dobrogea, un astfel de spion bulgar a fost surprins în apropierea statului major. Mai zilele trecute sentinelele dela depozitul central de munițiuni din București au fost alarmate de prezența unui individ necunoscut, după care au tras câteva focuri, fără însă a-l nimeri. În public s'a răspândit zvonul că ar exista o conjurație bulgărească al cărei scop este să arunce în aer depozitul de munițiuni. Zvonul nu este lipsit de teme.

De-aceia s'au și luat toate măsurile pentru apărare pe de-o parte, iar pe de alta pentru descoperirea membrilor conjurației, cari se crede că sunt stabiliți prin comunele bulgărești din jurul Bucureștilor. Rezultatul cercetărilor se ține până acuma în secret, spre a nu prinde de veste înovații.

— **Membrii fundatori ai bisericii ort. române din Vârșeț.** Ioanichie Neagoe paroh asesor Consistorial din Petrovaselo, sprijinitorul marinos al tuturor instituțiilor românești, apreciind marea însemnătate a sistemizării parohiei române în Vârșeț, în momentul când s'a dat în lucrare prin contact clădirea bisericii s'a înscris membru fondator al acesteia, dăruind 5 acții dela Institutul de economii și credit «Lucașfărul» din Vârșeț, în valoare de 700 coroane. Această marimoasă faptă întâmpină nu numai bucurie, ci și mulțumirea tuturor Românilor de bine.

— **Un nou membru fondator al societății noastre teatrale.** Aflăm cu plăcere, că dl Anton Mocioni de Foen din Bulciu s'a înscris în șirul membrilor fundatori ai societății noastre teatrale, achitând taxa de 200 cor. Trăiască!

— **În jurul măcelului dela Mărgineni.** Pe lângă cei patru morți și un împușcat cu ocazia alegerilor dietale la Făgăraș, încă cinci Români se bucură de atenția autorităților comitatense. Cel cinci înși au fost puși sub acuză pentru instigare contra autorității publice. Pertractarea s'a ținut Mercuri la tribunalul din Brașov, unde s'au pre-

zentat trei dintre acuzații însoțiți de avocatul apărător Dr. N. Șerban. Dându-se loc cererilor, ca să fie ascultați și martorii apărării, tribunalul a amânat pertractarea pe alt termen. »G. Tr.«

— **Din Biserica-albă ni-se scrie:** La 27 Octomvre n. a avut loc alegerea de inginer orășnesc în Biserica-albă. Spre bucuria Românilor a fost ales, cu unanimitate, dl Iancu Iana, român. Felicitările noastre.

— **Repertoriul teatrului național din Iași.** Măne, Sâmbătă, se va deschide stagiunea 1910—1911 a teatrului național din Iași cu *Ovidiu* de V. Alecsandri.

În stagiunea aceasta se vor juca următoarele piese originale: *Ovidiu* de V. Alecsandri, *Mama* de I. G. Miclescu, *Chinul* de Al. G. Florescu, *De ziua mamei* de Mihail Sadoveanu, *Carta de vizită* de I. Găvănescu, *Floare de nalbă* de Dinu Ramură, *Răzvan și Vidra* de B. P. Hasdeu, *Baba Hîrca* de M. Miilo și *Creditorii* de V. Alecsandri.

— **Aviz medicilor români.** Ni-se scrie: Postul de medic din comuna *Vălcăni* (Va'kány, com. Torontal) e vacant. Salarul e de 3000 coroane anual și cel puțin 800 coroane dela domeniului. Mai sânt apoi venitele laterale. Un medic bun poate să ajungă la un venit anual de 8000 până în 10000 coroane. Comuna numără 4829 de locuitori, din cari 3105 români. Alegerea unui medic român e deci asigurată. Fruntașii localnici doresc cu tot dinadinsul să aducă în acest post un român. Aviz doritorilor.

— **Țintirim roman în România.** Cetim în »V. Naț.« din București: Dl Al. Ștefănescu, în »Școlul Crasna« pag. 8, ne spune că drumul dela Târgu Jiului spre Crasna, trece la Miază-noapte de pășul Iaza pe lângă un castru roman, făcut din gili (brazde) de pământ și că pe deal este un țintirim vechi, în care s'au îngropat Romanii și mai pe urmă Români.

Ne spune de mormântul decurionului Septiminius din colonia Drumbeta (Severin).

Ar fi de dorit să se facă în acel țintirim săpăturile sistematice, căci până acum nu s'a găsit nici un mormânt de Român de pe la 300 după Cristos până la 1300.

Descoperirile ar fi de cea mai nespuse însemnătate.

— **Infalibilitatea lui Burdia.** Zilele trecute ziarul »Bud. Hirap« a luat apărarea lui Burdia, spunând, că Ungurii au datorință morală să apere infalibilitatea persoanei lui față cu atacurile veninoase și fără temei ale agitatorilor valahi.

Apelul ziarului jidano-maghiar a avut răsunet în inimile ungurești, dovadă cazul dela vale.

La alegerile de deputați, se știe, finanții umblau prin toate satele din cercul Caransebeșului capacitând pe oameni să-și deie voturile pentru marele »patriot« Burdia și nu pentru Dr. Aurel Vlad agitatorul »fără suflet«.

În drumul lor au ajuns și în comuna *Cluta* și intrând ei la țaranul Dimitrie Peznan, munciorul Ioan Radu, se zice, că l-a primit cu vorbele: »Trăiască Aurel Vlad, iar Burdia să fie al dracului!« Finanții, vezi Doamne, n'au putut suferi ca un sârnic »să injure în fața lor pe neprihănitul patriot« și s'au năpusit cu patul puștii asupra lui Radu și Peznan. Radu spun finanții, — a chemat în ajutor pe frații săi și l-au bătut cu parul. Finanții au făcut arătare contra lui Radu și soții, iar tribunalul din Caransebeș l-a judecat pe toți trei la câte 6 luni temniță. Curtea de apel din Timișoara a modificat sentința, întrucât pedeapsa lui Radu și a fratelui său Petru a scăzut o la 3 luni temniță dar a lui Nicolae a confirmat-o.

— **Isprăviile călugărilor unguri în România.** În timpul din urmă s'a vorbit mult despre Unguri în zările din București. Mai ales de când durează tratativele de împăcare, cari au

Gulere
și
Manșete.

Numai calitate bună.
Marca lanț.

SUC. EMMER FERENCZ
Weismayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyadi

făcut pe unele gazele să creadă că lupul, dacă își schimbă părul, își schimbă și răvavul. S'a vorbit despre Ungurii din »Hungaria Felix« prea mult, scăpând din vedere isprăvile caserilor Unguri, cari în timpul din urmă au devenit de o îndrăzneală de nesuferit, cari au uliat că aici dacă au venit să-și »gonisească tralul zilnic, nu le este permis a-și pune în practică ideile lor șoviniste față de ceice le-au dat posibilitatea de a trai după munca lor. Ungurii din București și-au făcut și ei de cap. Cea ce se petrece în școlile lor nu se mai poate tolera. Nepunând să se gândească la »maghiarizare« au crezut că totuși vor putea aduce un rău acestui popor românesc și au început a se gândi cel puțin la convertirea sufletelor celor câteva zeci de elevi ortodocși, cari cercetează școlile lor.

La școlile catolice ungurești din București, călugării catolici, cari funcționează ca profesori au recurs la un mijloc foarte practic de a câștiga aderenți al papismului. A transcris pur și simplu în protocoalele școlii pe copil ce aparținând religiei catolice și, profitând de lipsa de vigilență a părinților, același lucru l-au făcut și cu certificatele școlare. Acest procedeu s'a descoperit tocmai acum și călugării Unguri vor avea să-și dea seama înaintea autorităților de faptele lor.

— **Fraude mari în Portugalia.** Ziarul »Morning Leader« i-se anunță că noul guvern portughez la toate rezorturile a descoperit fraude mari, cari întrec suma de 10 milioane franci.

Toate fraudele acestea s'au întâmplat în timpul din urmă.

— **Corvetă cufundată.** Din Port au Princes se anunță, că corveta »Liberté« în urma unei explozii s'a cufundat în mare. Șaptezeci de soldați au perit în valuri, între cari și câțiva generali, cari erau în cale spre trupele de Nord.

— **Procesul reginei Natalia.** Procesul dintre regina Natalia și guvernul sârbesc după multă trăgănare s'a sfârșit abia ieri. Judecătoria a hotărât să capete 200.000 de dinari din lăsamântul dinastiei Obrenovicilor.

— **Consiliul.** Societatea de lectură a studenților dela gimnaziul din Brașov s'a constituit în modul următor. Președinte: profesor V. Neguț, Vicepreședinte: Ioan Prună cl. VIII. Secretar I: Aurel Ștefan cl. VIII. Controlor: Octavian Neagoe cl. VIII. Bibliotecar: Silvia Teșosu cl. VII. Din cl. VII gimn. secretar II: Aron Petroșiu, casier Nicolae Leményi, bibliotecar: Pavel Grecu.

Comisia literară din cl. VIII ordinari: Ioan Gola, Ioan Pleșa, Ioan Tâmpănarlu, suplenți: Coțoiu Platon, Valeriu Bologa, Iosif Morgenstern.

Din clasa VII ordinari: Ioan Clopoșel, Andrei Crăciun, Traian Nicolin, suplenți: Aurel Alexandrescu, George Popovici, Horia Giurgiu.

In comisia bibliotecară: cl. VIII Iosif Indrieș cl. VII Ioan Blajovan.

Societatea de lectură »Inocențiu Micu Clain« a teologilor din Blaj și a ales pentru anul 1910/11, următorul comitet: Președinte: Alexandru Lupeanu, teol. an. IV, Vice-președinte: Teodor Groza teol. an. III, Secretar: Longin Corcheș teol. an. IV, Casier: Nicolae Vescan, teol. an. III, Controlor: Ioan Crișan, teol. an. II, Bibliotecar: Emil Tătar, teol. an. II, Vice-bibliotecar: Vasile Cerghizan: teol. an. I, Arhivar: Ioan Pop teol. an. III. Notar, Romul Moldovan teol. an. I. Econom: Ioan Alexandrescu an. III și Virgil Brătălean an. I.

In comisia literară: Ioniță Brad și Ștefan Suciu teol. an. IV, Ioan Codrea și Ioan Fătu, teol. an. III. Pompiliu Boer și Leonte Opris teol. an. II, Ioan Bozdog și Valer Crișan teol. an. I.

Conducătorul corului și orchestrei: Ioan Bacău teol. an. III.

— **Regele Italiei în Cetara.** Joi regele Italiei, însoțit de prințul de Aosta, a vizitat orașul Cetara, pustiu de potopul despre care am amintit zilele acestea. Regele și-a exprimat autorităților durerea sa mare pentru năpasta care a ajuns acel ținut și care a cerut jertfe atât de multe și de mari. De aici regele și prințul s'au dus la Majeri și Amalfi, apoi la Neapole, unde au vizitat pe bolnavii de holeră dela spitalul epidemic. Regele a avut pentru fiecare bolnav câte-un cuvânt mângăietor și apariția lui pretutindenea pe unde a umblat a făcut impresie foarte bună.

— **»Balul costumat din Arad«.** În editura librăriei »Tribuna« a apărut o serie de 6 cărți postale ilustrate, în culori, reprezentând costume și grupuri dela balul costumat din primăvara aceasta. Bucata se vinde cu 24 fileri, seria de 6 bucăți 1 cor. 20 fil. + porto poștal 10 fil., recom. 35—45 fil.

Comercianților și vânzătorilor 50 bucăți cu 9 cor., 100 bucăți cu 16 cor. plus porto.

Venitul curat se va adăuga la fondul »Reuniunii femeilor române din Arad« pentru zidirea unei școli de fete.

— **La croitoria universală.** I. Petrașcu, Sibiu — Nagyszeben, Strada Cisnădiei Nr. 30, Telefon 721. Se pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu șic, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, paltoane etc. Asemenea să execută pentru ofițeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit se află diferiți articli pentru uniforme: săbii, chipiuri, portofee, mănuși etc. Atrag deosebita atențiune asupra reverențelor preoțești, ce se pregătesc în atelierul meu, după moda cea mai nouă. Comandele se pregătesc în timp foarte scurt.

Dentist român în Arad.

VIRGIL MUNTEAN

Szabadság-tér Nr. 3. Lângă farm. Rozsnyay.

Dinți artificiali în cauciuc dela 4 cor. în sus. Coroane de dinți în aur 24 cor. Dinți cu șurub în aur și platină 20 cor. Poduri în aur și aluminiu, cari nu se pot scoate din gură, în preț cât se poate de moderat și în rate lunare. — — — Garanță până la 10 ani. Reparaturi la pieze făcute de mine se efectuează gratis. Celor din provincie se efectuează lucrările în aceeași zi.

PAULA DEINU,
depozit de pălării de dame
ARAD, Weitzer János-u. 9.
(In edificiul nou a școlii de fete).

BIBLIOGRAFII.

La librăria »Tribuna« se află de vânzare, + 10—20 fil. porto:

Conan Doyle. Din aventurile lui Sherlock Holmes.
Catehismul familiei Musgrave — 20
Un post ciudat — 20
Societatea celor cu părul roșu — 20
Acea care l-a învins pe Sherlock Holmes — 20
Omorul din Valea Boscombe — 30

Culegere de diferite cântece cuprinzând: hore, doine, sârbe, cântece de petrecere, marșuri, serenade, cântece populare și diverse. Intocmită de Ioan I. Ciurcu à 70 fil.

Album în amintirea canonicului Augustin Buena. Edat de clericul din seminarul Bunevestiri à 7 cor. + 30 fil. porto.

Amintiri dela »Junimea« din Iași. Vol. II de G. Panu à 3 cor. + 20 fil. porto.

I. Russu-Șirianu: La Roma, schiță din călătorie 2—

La fiecare carte rugăm a se mai adăuga 5—10—30—20 fileri pentru porto poștal.

Poșta Redacției.

Dr. P. Robescu — Roma. Adresa cerută singuri n'o cunoaștem. De îndată ce vom cunoaște-o însă vă vom satisface dorința. Mulțămiri și multe salutări. Un binevoitor al poporului din Schei. O afacere prea urgentă, de care nu ne atingem bucuros, temându-ne să nu facem un rău serviciu, când am dori să facem unul bun.

P. M. »Organizarea preoțimii« în numărul de miine.

P. P. (Blaj). »Anca«, sau Ogînda numai vis, adică nuvelă visată e un galimatias adevărat. Tot ce e bun în »nuvela visată« sînt frazele împrumutate, alandala, din »Năpasta« maestrului Cangiale.

Pleș. Să fie »Sonet« cea ce ne-ai trimis?
Mă cercetezi, cînd ies pe poartă afară:
Că unde merg, nici eu nu știu.
Un îndemn mă poartă înainte iar,
Și merg drumul îndelete, pustiu.

Resemnat în mine, aud cum un refren
Mă chiamă înainte în huciag,
Undeși cîntă serenăzile în catren
Privighitoarea așa de dulce, de drag.

Pe laviță aici mă pun, ș'astept-astept,
Pân' răsari în urma mea zîmbind,
Și făr'de grijă vii, cu sufletul deștept.

Făr'de grai sentimentul ce ne-a legat
Inimile, de-aste cărări, suspinînd
Ni-l spune privirea udă ce-am schimbat.

Ne întrebăm din nou: Să fie sonet?

Poșta Administrației.

George Borlovan, Caransebeș. Am. 5 cor. abon. până la finea anului 1910

T. Cereșean, Galșa. Am primit 26 cor. abon. pe anul 1910.

Traian Petrișor, Szenterzsebet. Am primit 3060 cor. abon. până la finea anului 1910.

Redactor responsabil: Iulia Giurgiu.

»Tribuna« Institut tipografic, Nicula și cons.

Aviz pentru sănătate!

Azi, când s'a pus în circulație atâtea medicamente numite miraculoase, dar, care tind însă numai la despoierea publicului, ne bucurăm, că putem atrage atențiunea publică asupra preparatelor pe cari, ca și serul lui Ehrlich, a profesorului berlinez, contra molipsirii singelui, medicii le întrebuintează cu succes și pentru aceea și Exc. Sa ministrul de interne a permis punerea lor în circulație. Preparatele acestea se numesc:

Șpiritul Inda și Unsoarea Inda

despre cari rezista »Kir. Természettudományi közlöny« în Nrul 171 scrie următoarele: »In Ardeal în riul Olt crește un soi de burete mai cu seama lipit pe iazuri, care în comitatul Treiscaunelor din vremuri străvechi se folosește cu succes contra durerilor reumatice și podagre și care se pregătește, la ordin medical, în farmacia lui Balázsovich Sándor, din Szepsiszentgyörgy și care se pune în circulație în întreagă lumea sub numirea de Șpirit Inda și Unsoarea Inda. Din experiență pot spune că succesul e sigur.«

Dr. Stefan Szász.

Pe baza experiențelor proprii și a vindecărilor succese Șpiritul Inda și Unsoarea Inda, le recomandăm călduros pentru alinaerea durerilor reumatice și de nervi, pentru că în scurtă vreme i-se obsearvă urmările vindecării.

Dr. cont. Vilma Hugonnay, Dr. Ludovic Rózsaffy, medicul șef al poliției reg. ung. de stat în Budapesta, Dr. Iulia Tóthfalussy, medicul șef al căilor ferate reg. ung. din Budapesta, Dr. Rudolf Kálav, medic șef director de spital în Nyiretyháza, Dr. Iosif Szekeres, medic șef, dir. de spital în Nagykanizsa, Dr. Geza Hajniss, profesor priv. de univ. în Budapesta.

Dacă locul mi ar permite am putea să mai amintim numele multor medici renumiți, cari toți dovedesc, că Șpiritul Inda și Unsoarea Inda, sunt singurele preparate vindecătoare extern contra reumei, podagrei, durerii de membre, durerii de cap, boalei de nervi, junghiturilor în oase, mîncărime, iar intern contra lipsei de apetit, de gât, și contra răgușelei. Unsoarea Inda se folosește numai extern și costă 2 cor. Șpiritul Inda se folosește atât extern cât și intern și o sticlă mare costă 2 cor., o sticlă mică 1 cor. În rubrica aceasta a avizului sanitar în fiecare săptămână vom publica părerea medicilor despre medicamentele cari sau dovedit de bune și a căror folosință o recomandăm cititorilor noștri. Șpiritul Inda și Unsoarea Inda le pregătește Balázsovich Sándor, farmacie la »Coroana« în Szepsiszentgyörgy de unde pentru 6 coroane se trimite franco în orice parte 3 porțiuni. Se capătă preste tot locul!

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,
Arad, vis à-vis cu casa comitatului.
Palatul Fischer Eliz. Poarta II.
Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

CONCURS.

Institutul de credit și economii, societate de acții »Viădeasa« din Huedin publică Concurs pentru ocuparea postului de **practicant** cu termen până în 15 Noemvrie st. l. a. c.

Salariu anual K. 960.—

Reflectanții la acest post au să dovedească, că au absolvat școala Comercială. Postul este a se ocupa imediat.

Huedin (Bánffyuhnyad) la 26 Oct. 1910. Direcțiunea.

A N U N Ţ.

Se caută

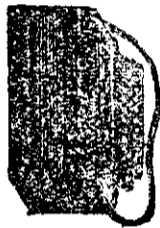
un hotelier harnic

Român), cu praxă bună și îndelungată, pentru »Hotelul Comunal« din Săliște (cort. Sibiu) începând cu 1 Ianuarie 1911 st. n. Ofertele și documentele necesare să se adreseze firmei

Ioan Gomsa & Fiu,
în Szelistye (Szeben m.)

Horváth István

fabricant de instrumente muzicale în Budapesta, Rákoczi-ut 51.

Recomandă pe lângă prețuri moderate

pianuri, cimbale, pianine, violini, flaute, **harmonice**, precum și tot-felul de instrumente muzicale. Prețul școlii Kulifay pentru învățatul cimbalei 7 cor. Țin în depozit piese românești pentru cimbale. Catalog (ilustrat) de prețuri la dorință se trimite gratis și franco.

A N U N Ţ.

La soc. com. »CONSUM« în Blaș, află aplicare imediat

un commis harnic

bine priceput în branșa de băcănie și ferărie. Ofertele sunt se adresa la

„CONSUM“
societate comercială pe acții,
Blaș—Balázsfalva.

Credit pe ipotecă, pe cambie și pentru oficanți mijlocește

Herzog Sándor

A R A D,
str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Căutăm

pentru exploatarea noastră forestiere **un silvicultor**

care să fi absolvat o academie silvică, care să cunoască bine limba germană și să fie de naționalitate română. Postul în chestiune urmează a fi ocupat la 15 Martie, cel mai târziu la 1 Aprilie 1911. Oferte, în cari să se arate și pretențiile de salariu sunt a se adresa la »**LOTRU**«, Societate Anonimă Română pentru Exploatarea de Păduri, Brezoiu-Vâlcea, (România).

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățitor chimic, broderie, și institut pentru spălatura rufelor cu abur, în **ALBA IULIA Gyulafehérvár, Széchenyi-u.** (lângă biserica călug).

Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și orice lucruri din branșa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și clopsitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

De inchiriat.

Un local de prăvălie de inchiriat aranjat cu pulturi noue frumoase, luminat cu electricitate, cu o clientelă sigură, care are întoarcere de la 60.000—70.000 coroane, dar se va urca și mai sus acum cu face-rea căilor ferate și ne mai fiind în oraș altă prăvălie de manufactură română.

Doritorii să se adreseze lui:

Virgil Gorches, comers.
Câmpeni (Topánfalva).

Ilustrate

dela balul costumat din Arad, (și grupuri) buc. 20 fil.
Vederi din Arad, buc. 6 fil. colorate, buc. 10 fil.
Familia Regală și Prințiară Română, buc. 20 fil.
Dame frumoase, băieți și fetițe colorate, buc. 6, 8, 10, 20 fil.
Palatul Tribunei, buc. 10 fil.
Tărani, ciobani și țărance din România, buc. 16 fileri.
Costume naționale românești, bucata 8 fileri.
Comandele sunt a se adresa la **Librăria Tribunei, Arad**

Artiștii noștri, bucata 16 fil. : Peisaguri, buc. 10, 12 f.

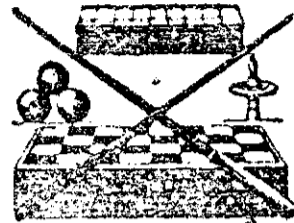
Krämer Károly

strungar

Făgăraș, Apaffy-utca Nr. 2.

Primește spre efectuare și reparare toate lucrurile ce aparțin acestei branșe, și recomandă neguțătorilor dopuri pentru buți, în orice mărime, pregătite din material excelent.

Ține în depozit în abundență mare totfelul de articole pentru fumători, gherghefuri pentru lucrul de mână etc. etc.

Comandele din provincie se execută prompt și cu cea mai mare punctualitate.

Obiecte admirabile.

Caut o moșie

spre a o lua în arindă, mărimea 3—500 jugăre. Proprietarii doritori de arinda să se adreseze administrației ziarului »Tribuna«, sub adresa »Amatorul«.

Cele mai excelente instrumente pentru săparea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca.

Nu trebuiesc anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele mele.

— **Primlucrător mijlocesc.** —

Recomand și mașini pentru împletitul de sîrmă.

Catalog de prețuri trimite gratis și franco. Premiat la 6 expoziții.

La Librăria Tribunei se află de vânzare revista »Convorbiri Literare« Nrii 1—7 din 1910 à Cor. 175.

JOHAN GENSTHALER

giuvaergiu și clasornicar,

în Orăștie. Szászváros.

Filială în Szászsebes.

Vânzare de juvaere, de aur și argint

și ceasornice pe lângă garanție și prețuri moderate.

Să fac orice reparaturi de juvaere și ceasornice de aur, repede precis și ieftin.

— Serviciu conștiințios. —

F. Stoiber

mănușer

He'tauer-g. 57. SIBIU. (Nagyszeben.)

Mare depozit de mănuși de piele glacé, svedeză, nappa și alte pieluri fine. Dantele de mătăasă și zăbranic, mănuși. Totfelul de bandage pentru hernie simple și duble, diverse centurione de tot felul, bandagi, apoi ciorapi de bărbați și de femei și rufe. Aparat pentru îndreptarea cornului pia copil și fete, cordoane

pentru bărbați, dela cele mai simple până la cele mai fine, iri gatorse, mănuși de cauciuc, jeturi de cauciuc și perinute de cauciuc pentru călătoria în tren, ciorapi de cauciuc, diferite articole igienice de cauciuc din Franța pentru bărbați și pentru femei. Toate

fiind numai de calitatea cea mai bună și — în prețurile cele mai ieftine. —
Moștele au prețul redus!

Prăvălie nouă de ceasornice și juvaerice!

S. Gáspár Jenő

clasornicar și gluvaergiu în Arad, Asztalos Sándor-u. 10. (vis-à-vis de farmacia Ring.)

Înștiințez mult on. public, că în legătură cu prăvălia din Pâncota, am deschis în Arad, o prăvălie de clasornice și juvaerice. Se primesc tot-felul de reparaturi. Pun mare pond pe lucru cinstit.

Prăvălie nouă de ceasornice și juvaerice!

Anunțuri

primește administrația 'Tribunei', pe lângă prețurile cele mai moderate.

■ ATENȚIUNE. ■

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde a-ți citit aceste anunțuri. :-

JOSEF JIKELI. Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 47. — Telefon Nr. 190.

neguțatorie p. articlii de sticlă, porcelan și metal; farfurii și bide înflorate, rame p. icoane, globuri și lămpi, oglinzi și sticlă.

Recomandă scule bisericești :

Cupă și vas de botez; Potire argintate și pe dinăuntru aurite; Cădelniță; Căldărușe pentru apă sfințită; Candele de părete de bronz; Candele argintate; Cruci; Sfeșnice de altar și Candelabre. Ieftin de tot: Candelabru aurit, pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot K 43 — La dorință servește cu catalog gratis și franco.

Lemne de foc!

bune, uscate și despicate

se pot căpăta la gara din Borosșebis

încărcate în vagon cu 110 Cor.

Informațiuni mai detaliate dă

Kecskés Sándor, Borosșebes (c. Arad).

In atenția onoratelor dame!

In salonul de modă pentru pălării speciale de dame, deschis în Sibiu, Fleischer-gasse Nr. 7-9, al d-nei Johanna Jekeli,

se găsesc în bogat asortiment cele mai noi modele de Paris, atât gata cât și forme numai. Intrarea o liberă și neobligătoare, prețurile cele mai moderate.

Se primesc totfelul de reparaturi și transformări; pălării de doliu se fac gata în 24 ore.

Se află în depozit totfelul de reticole, genți pentru dame, moderne și prima calitate.

Prima atelier ardelenă aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

ERSTENBREIN TAMÁS OS TARSA sculptor și meșteru pietar. Atelierul central al magazinei: Kolozsvár, Dézsmá-u. 21.

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din: marmură, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Biroul Central:

Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318. —

Atelierul special de reparat al renumitei firme:

Schmerek E.

— Temesvár-Jószefváros, Bonnáz-u. 14. —

Primește tot-felul de reparări și transformarea motoarelor cu benzină, gaz și ulei brut, absorbitoare de gaz, locomobile cu benzină și ulei brut și Arlapuri p. trerat. Bastimente cu benzină, pompe-motor. Mașină de fabricat ghiață. Montări specialiste de mori cu prețuri moderate, precum și reparări de automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articlii tehnici. Filite magnetice. Unsoři. Material de condensățiune. Arzătoare cu acetilen. Material pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios

— Telefon pentru oraș și comitat Nrul 318. —

Dacă voți să cumpărați mezeluri și șuncă
— din loc curat și pregătite gustos —

Să vă adresați:

către fabrica de măcelărie și cărnărie cu putere
electrică (fond. în a. 1879) a lui

LÁSZLÓCKY TESTVÉREK

CLUJ—KOLOZSVÁR, Mátyás király tér 23. (Iparospalota)

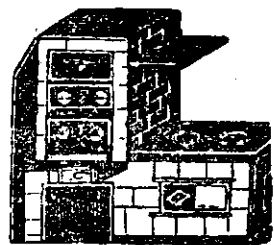
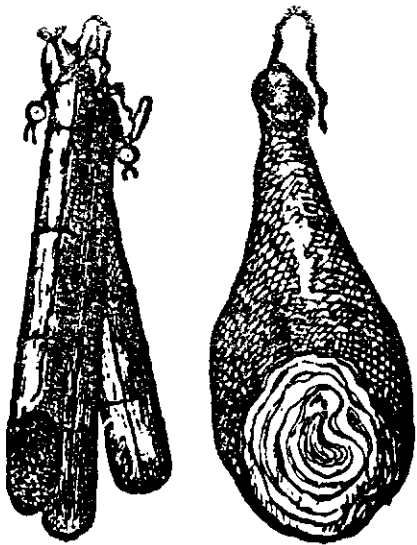
unde se pot căpăta zilnic următoarele mezeluri:

Paris-r	— — —	Cârnaț șuncă	— —	Galantiu de mai	— —
Grinolin	— — —	Rollui șuncă	— —	Masaic	— —
Extra	— — —	Rusesc	— —	Picior umplut	— —
Caș de carne	— — —	Rollat rusesc	— —	Mortadella	— —
Caș cu măieș	— — —	Paranen	— —	Gotha	— —
Cârnați p. v.ători	— — —	Măieș rece	— —	Mensel	— —
Cârnați cu sl. p. vână	— — —	Caș rece de măieș	— —	Caș de limbă	— —
Salamă de vavă	— — —	Pastete de mai	— —	Sângerets cu slăină	— —
Pastete de sânge	— — —	Rollui de pept	— —	Limbă umplută	— —
Caș de porc I	— — —	cu felurite umflături ș. a.	— —	Rollui de carne	— —
Caș de porc II	— — —	cu sânge, mai, limbă.	— —	Galantiu de vițel	— —
Cași de urachi	— — —	Tortă de carne	— —	Pastete de ciuperai	— —
Cartaboș negru	— — —	Crașovean	— —	Pastete de mai de găscă	— —

Comandele, atât cele din pro-
vință cât și cele din loc, se
execută prompt și în calitate
neexcepțională,

Recomandăm preparare pro-
pria, precum și șuncă de Cașovia
și Praga, carne fină, slăină
albă, afumată, ardeată, fiartă și
pentru unsoare și unsoare proas-
petă de porc.

Cărnuri proaspete, ș. a.
carne de vită, de vițel mare și
sugător zilnic carne de porc
și de miel dimineața dela orele
6—1 și d. a. dela, 3—8¹/₂.

Zorger György

lăcătar artistic și pentru clădiri
Nagyvárad, Körös-utca 9.

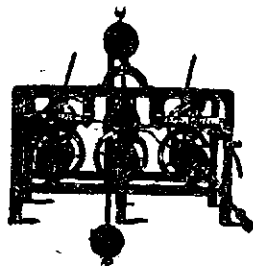
Pregătește orice lucrări din acest ram, cât și reparaturi ca
scări, coridoare, cerdacuri, grillage,
căminuri, porți, ferărie pentru portale
și clădiri, deasemenea repararea și
prefacerea caselor verthelmiane etc.

aranjament pentru — rle de metal aranja-
măcelării și căsăpiti, — mente pentru biserică
basreliefuri, strungă- — in execuție splendidă.

Desemnuri și prospecte se trimit gratuit.

Ceasornice de turn

pentru palate, case comu-
nale, fabrici, locuțe private
regulează și aranjază mai favorabil:

Müller János,

Succesorul lui Mayer Károly
dela prima aranjare cu vapor
a fabricii de oroloage din
Budapesta, VII., Tököly-ut 52.

(Casa proprie)

Cataloage și specificări de prețuri trimit gratis și franco.

Artefactele de Granit și peatră de Var.

Knott József, Majdán.

Prima fabrică Lugoșană de Cement și
Intreprindere pentru lucrări de Beton.

Intreprinzător de clădire.

Telefon nr. 119.

Cancelaria Fabricii de Cement și clădire:

LUGOȘ, str. Buziașului, vis-à-vis de casa vamei.

Artefactele mele sunt aranjate cu
cele mai nouă mașini sfărâtoare,
prelucrătoare și lustruitoare de
peatră și întreprind ori-ce lucrări
de pietrărie în granit sau în
platră de var. Pe comande furnizez
în cel mai scurt timp pietrii și lespezi
de peatră prelucrate. Lucrări de
sculptorie se pregătesc după desem-
nuri cu cea mai mare punctualitate.
Furnizez: bolovani, peatră cioplită,
prund de granit și sfărîmături de
granit pentru prunduire de drum,
precum și la tot felul de lucruri de par-
dositor, pietrii de acoperit și mărginit.

LIMONATA KRISTÁLY

se poate purta în buzunar,
e cea mai ieftină și cea mai bună limonată.

Limonată contractată în praf. Se poate foarte comod
purta în buzunar. O porție 6 fileri. O cutie pentru
turiști cu 12 porții 80 fileri. - Face bune servicii în
escursii la sporturi și militari la exerciții. Se găsește în
orice prăvălie de delicatose și coloniale. Discompusă cu
orice apă dă o limonată ireproșabilă. — O pregătește
— — — fabrica de limonată Kristály a lui — — —

KERTÉSZ ERNŐ

farmacist în SZABADKA, 103 Tr.

Maison Schuster
salon de modă
franceză și engleză pentru dame
Cluj-Kolozsvár, Unió-u. 12. etajul 1.

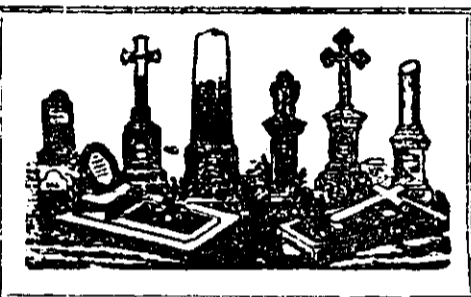
Recomandă în atențiunea on. public din loc și provință salonul de modă pentru dame transpus din Paris la cererea publică aci, aranjat cu cele mai bune puteri de lucru. Referindu-mă la cei 15 ani de experiență din străinătate sunt în poziție, ca să îndeplinesc chiar și cele mai fine dorinți ale on. public, deoarece în salonul meu am adus tot din Paris și astfel on. public poate să-mi cerceteze modelele cele mai noi expuse în salonul meu și procurate din cea mai renumită casă din Paris, Pavuin-Creed și Drecol și rog on public să mă onoreze și sprijinească cu comande.

RICHTER și ZEPENEU

BISERICA-ALBĂ
— Szászky-ut 112. —

pietrari

— VÂRȘET —
Ferencz József-tér 23.

Recomandăm on. public din Vârșet și jur cele mai moderne

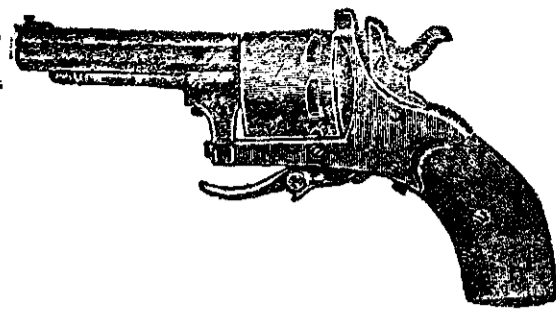
**MONUMENTE
MORMÂNTE**

de granit negru suedian, sienit, labrador,

marmoră albă de Ruschița, trachit pentru cripte și pentru tot felul de zidiri.

Liferăm din piatrăria proprie tot felul de lucrări de branșa piatrăriei. Deposit de piatrărie de hotare.

Cu plă-
tire în
rate!

Arme de vânătoare și revolvere

mare asortiment la **Ioan Kalenda**,
Oradea-mare (Nagyvárad) lângă biserica Holdas.
Telefon în legătura cu întreg comitatul 245.

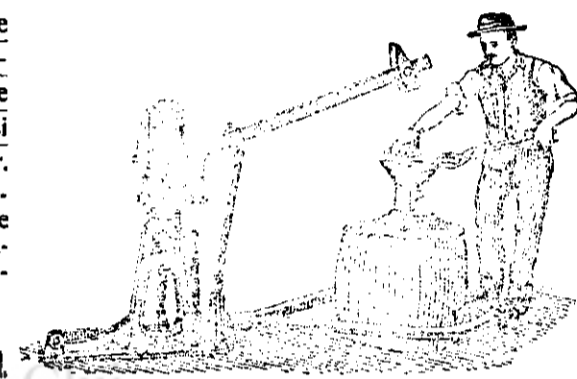
Important pentru lăcățari și fauri.

Clocan barost patentat ce se poate țina cu piciorul
Invenții de Schwartz és Társa. — Unicii fabricanți și vânzători

Fabrica Solymos Testvérek Arad, Kölcsey-u. 67.

Mare economisală de timp și ajutori lucrători, în propozițiune ieftin, se poate folosi ușor în oricare atelier. Celor cari se interesează la dorință li-se trimite catalog de prețuri cu explicații amănunțite gratuit.

Cu stimă:
Solymos Testvérek, Arad.

= Atelierul de fotografiat a lui =

Csizhegyi Sándor

Cluj-Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.

(Lângă farmacia lui Hintz).

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în olei, specialități pe pânze ori mătase cari prin spălare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj-Kolozsvár, piața Mátyás király-tér 26, lângă farmacia lui Hintz.

Referindu-vă la „Tribuna” veți avea favor în prețuri.

Internat nou în Lipova-Lippa.

Se atrage atențiunea onoraților părinți că în anul școlar 1910-11 se va deschide un internat de băieți în Lipova, corespunzător întru toate cerințelor moderne, a cărui supraveghiere generală va fi încredințată directorului școalelor medii, iar supraveghierea învățământului, corpului profesorial, pecând a stării sanitare va fi încredințată medicului orășanesc.

Din cauza lipsei de spațiu în anul întâi se va primi numai un număr restrâns de elevi, din școala de comerț, civilă și primară pe lângă taxe moderate.

Prospecte trimite la cerere:

A Lippai Diák-Otthon Igazgatósága
Lippán.

Hoffmann Sándor Arad, palatul teatrului.

== Au sosit toate noutățile de toamnă: ==

Materii admirabile în cele mai noue culori.

POSTAVURI
pentru talii.

DELINURI.

ȘALURI.

ROCHII de desupt.

CIORAPI

mai iefteni ca ori-unde

CONFEȚIUNI

pentru femei și fete.

ALBITURI.

PANZE.

BRODERII.

DANTELE.

ȘINOARE etc. etc.

TRUSOURI.

ADJUSTĂRI

(DECORAȚII)

pentru haine.

Rog să binevoiiți a privi
vitrinele mele.